Debreczen, 1900. XXVII. évfolyam 141. sz. Szombat, junius 2.

Előfizetési árak:
ostán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések dija:
Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekü közlemények soronkint 40 fillér.
Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.
Főszerkesztő: Koncz Ákos. Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József.
Kiadóhivatal: Kossuth-utcza 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekü közlemények felvétele.

A lélek ünnepe.

Debreczen, junius 2.

Zugnak a harangok s a hiveknek buzgó serege sürü csoportokban megy a templom felé, hogy kiöntse szive buzgó érzelmeit, hogy énekeljen meleg lelkesedéssel, imádkozzék szent áhitattal s hallgassa az igét, mely Isten nevében intéztetik hozzá.

A lelkeken valamely szokatlan, nem mindennapi hangulat vesz erőt, érzi mindenki, hogy más idő van ma, mint a minőket közönséges munkáinkban forgolódva szoktunk tölteni.

Mintha a levegő is tisztább volna körülöttünk! De tisztább is, hiszen a gépek kéményein felszálló füst nem feketiti azt be ezen a napon, nem rontja meg annak tiszta élenyét.

Mintha nem is volna körülöttünk olyan zaj, a minőhöz munkás életünk viharzó idején szokva vagyunk, mintha csöndesebb volna körültünk az életnek zaja! De csöndesebb is, hiszen kit valamely mulaszthatatlan kötelessége utczára nem hiv, az, legalább a délelőtti órákban otthon tartózkodik, hogy a miben máskor oly kevés része van, e napon élvezhesse a családi élet nyugalmát, otthonának enyhe pihenését.

Ünnepnap van ma, nagy ünnepnek a napja.

Pünkösd ünnepe van.

Tudjuk mindannyian, hogy a keresztyén világ annak a nagy eseménynek emlékezetére üli ez ünnepet, mikor Jeruzsálemben egy ilyen napon a Jézus tanitványaira leszállott a Szentlélek s bátrakká tevé a korábban ingadozókat, erősekké a gyöngéket s a hit tántorithatatlan buzgalmu harczosává azt a Pétert is, ki nagypénteken még háromszor meg tudta tagadni a maga mesterét.

Hagyjuk a szent történetet a maga érinthetetlen valóságában s egy nagy világért ne zavarjuk avatatlan kézzel, hitetlenkedő szavakkal, a mit erről a napról az egyetemes keresztyénség hitelvei vallanak. Kell, hogy ha van Isten, kell, hogy legyen Ő nekie Lelke is, mert hiszen Ő tökéletes mindenekben és ha nekünk van lelkünk, — s ki tagadhatná meg ennek a lételét? — akkor Nekie is van Lelke és pedig végtelenül tökéletesebb a miénknél.

A szentirás azt mondja: Lélek az, a mely megelevenit.

Gondolkozzunk csak e mondásról egy perczig a Léleknek ezen a nagy ünnepén.

Testből és lélekből állunk s a test a földhöz szegez bennünket. A test éhezik és szomjuhozik, fájdalmakat érez ha ki akarjuk vágyait elégiteni, mindig csak a földre kell lenéznünk, mert csak ez adhatja meg a test kielégittetését. Már pedig a föld nem lehet a mi vágyaink egyedüli tárgya, mert mi magasabbra vagyunk hivatva Mi félhetünk a földtől, mert félünk a haláltól, már pedig a halálban a földé leszen a mi testünk.

A lélek is éhezik és szomjuhozik, de csak magasabb javak s nem muló semmiségek után szállanak annak szárnyai. Éhezi a lélek a mélyebb ismereteket, szomjuhozza a magasabb igazságokat s epedve vágyakozik olyan kincsek megszerzésére, melyek könnyebbé teszik az életet s felülemelvén a földieken, a csillagok hazájába röpitenek át bennünket.

Ha elfárad a test a földi élet küzdelmeiben, oly örömest adjuk át magunkat a lélek örömeinek s

TÁRCZA

Lakatgyártó János históriája.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: **Koncz Ákos.**

Debreczen legrégibb irott emlékei között olvasom, hogy nemes és nemzetes Lakatgyártó János uramnak ügyvédi irodája volt a Szent-Miklós utczában. Az iroda nem volt valami tágas, mert egyablakos sárgaföldes szobácskából állott, melynek butorzatát egy háromlábu asztal, egy rozoga szék és egy borzas végü ludtoll képezte. Az irattár és a pörcsomók szépen megférlek a mestergerendán, mert akkor nem az irás volt a fő, hanem az igazság.

Lakatgyártó János uram Budáról került Debreczenbe. Ott ugyanis nem jó idő járt a fiskálisokra, a debreczeniek meg váltig sóvárogtak egy fiatal fiskális után, mit midőn meghallott Lakatgyártó János, nyomban felhagyott ottani mesterségével és leköltözött Debreczeube. Nehány év mulva aztán nemcsak hogy ő hizott meg a zsiros pere en, hanem zsebe is, ugy, hogy már meg is házasodhatott, elvevén Szentpéteri János nyugalomba vonult fiskális egyetlen leányát, Juczikát.

Mivel az öreg Szentpéteri nagyon öreg emher volt, Lakatgyártó János házassága után odaköltözött az apósa uri portájára, mely a Czegléd utcza végén volt egy szép kert közepette. Kanczelláriáját azonban meghagyta régi helyén, mert az ügyes-bajos emberek már ide voltak szokva.

Egy szép nyári délután Lakatgyártó János épen le akarta vastag füle mellől tenni a ludtollat, midőn nyilott az ajtó és belépett azon Nagy Pál, Debreczen város akkori nagyhatalmu főbirája, illő tisztességtudással köszöntve a fiskálist, ki a nem remélt látogatás láttára kissé meghökkent.

De nem azért volt fiskális és tanult ember Lakatgyártó János uram, hogy hamarosan vissza ne nyerje hidegvérét, miért is nyomban felkelvén s letévén tapló süvegét s szolgálatát ajánlta főbirónak.

Nagy Pál főbiró ur kiparancsolván az őt kisérő dárdást, ki még mindig a háta megett állt, megtörlé veritékes homlokát nagy, virágos zsebkendőjével és imigyen kezdte el beszédét:

Megengedi uram Öcsém, hogy turbálom kanczelláriájában, de a causa, a mi ide hozott, nagyon fontos és fiskális uram uri personáját is közelről érdekli. Rogo humillime arról a fundusról volna szó, mely az eklézsia mellett vagyon s a melyhez való jussomról fiskális uram is tud valamit. Erről a fundusról szeretnék pertractálni uram öcsémmel, ha barátságos consensusra juthatnánk. A portára most Szentpéteri uram tette a kezét, de nincs neki ahhoz semmi jussa. Az ur igazságos és becsületes ember, igazitsa hát el ezt a dolgot. Legyen a fundus azé, a kit megillet s ha elucescit, hogy uram öcsém apóséé az a porta, ugy legyen, de ha nékem itéli az igazság, nyugodjék meg benne Szentpéteri uram is.

Most már Lakatgyártó János kezdte törölgetni a homlokát. Tetszett ugyan neki a főbiró tisztes megbizatása, a jó sallárium is kinézett a főbiró szemeiből, de másrészt meg arra is gondolt Lakatgyártó, hogy mi lészen, ha ő az apósa ellen pert vállal. Ezek a gondolatok kavarogtak a fiskális ur agyában, de mikor a főbiró husz fényes tallért olvasott le a háromlábu iróasztalra, eltünt Lakatgyártó minden aggodalma és kezet adott a per megkezdésére.

Lakatgyártó János egy ideig titkolta a felvállalt pert, mert félt apósától, ki karakán ember hirében állott. Végre is azonban legyőzte az officium a félelmet és Lakatgyártó kirukkolt a kérdéses perrel apósa előtt, kivel egy nyári délután barátságosan poharaztak a borház hüs eresze alatt.

Az öreg Szentpéteri, mikor vejének vallomását meghallotta, majd leszédült arról a széles fatönkről, melyen öreg teste megpihent. Az első pillanatban azt hitte, hogy a veje megbolondult. de mikor ez váltig erősitette, hogy a pert felvállalta, sőt husz tallért fáradsága dija fejében már előzetesen fel is vett, Szentpéteri uram ugy földhöz vágta a félmeszelyes fakupát, hogy az izreporrá tört a pincze kőfalán.

— Na hallja az ur, — mondá az öreg — ha ezt a csufságot tette velem, az én házamba ugyan be nem teszi a lábát többé. Menjen az ur a főbiróhoz lakni, de velem meg a leányommal nem lesz egy fedél alatt. Punctum! — És ezzel ott hagyta a faképnél Lakatgyártó Jánost, nem feledkezvén meg azon ban nagy dühében arról, hogy előbb a pinczét gondosan bezárja.

Lakatgyártó János ismerte az apósa természetét és azért meg sem kisérelte az öreg kapaczitálását, hanem szégyenkezve

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

ha a röghöz szegez is bennünket oda a munka, a lélek száll és repül hegyeken, völgyeken, oczeánokon, sőt a csillagok végtelen táborán is keresztül el a nagy mindenségbe s megtalálja Istent, ki minden életnek forrása, kinek trónja körül a kegyelem vizei csörgedeznek, melyekből enyhületet szerezhet az elfáradt vándor.

Ne tagadjuk meg soha a lélektől, a mi a léleké, mert a lélek adja meg emberi életünk igazi értékét. A lélek üdit, frissit és elevenit.

Áldjuk hát az Istent, ki lelket adott nekünk s áldjuk Istent azért is, hogy adta nekünk a Szentlelket, melynek ünnepén a mindennapinál, a megszokottnál többet áldozhatunk a léleknek.

—s.

A miniszterelnök szabadsága. Széll Kálmán a mai napon rátóti birtokára utazott, a hol a pünkösdi ünnepeket tölti. A miniszterelnök csak a 7-ikén megtartandó képviselőházi ülés előtt fog a fővárosba visszatérni.

A képviselőház munkája. A delegácziók a tegnapi nappal befejezték tevékenységüket s az érdeklődés ismét a képviselőház felé irányul, mely közvetlenül a pünkösdi ünnepek után ujból összeül. A képviselőház első ülését junius 7-én délelőtt 10 órakor tartja meg. Ennek az ülésnek napirendjét a Ház már meg is állapitotta, a mennyiben tárgyalásra az állatorvosi szolgálat államositásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását tüzte ki. E javaslaton kivül a tárgyalásra készen van még a számvevőszék jelentése, a kuriai biráskodásról szóló törvény 98 ik szakaszának kiterjesztéséről és a magyar-román határigazitás költségeiről szóló törvényjavaslat.

Mire a képviselőház összeül, még néhány más jelentős törvényjavaslat plenáris tárgyalása is elő lészen készitve.

Ma ugyanis a pézügyi bizottság is letárgyalta a gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárakról szóló törvényjavaslatot, melyet a földmivelésügyi bizottság is már elintézett. Ennek minél előbb való letárgyalására a kormány nagy sulyt helyez.

Az összeülő képviselőháznak juniusi munkaprogrammjába tartozik továbbá a termelők és dohánykertészek jogviszonyairól szóló törvényjavaslat is, melyet az igazság ügyi bizottság junius 2-ikán fog előzetesen tárgyalni. Elintézendők továbbá még a kvótára, a körjegyzőkre és az öntözésre vonatkozó javaslatok is.

Társadalmi átalakulás.

A társadalom szervezet, mely él és fejlődik, mint minden szerves lény és természettani és élettani törvények hatása alatt áll, azért ha a természettani törvényeket követi, gyarapodik és szaporodik; ha e törvényeket mellőzi, elfajzik, elpusztul. — Minden szerves test fejlődik bizonyos határig, a mely határt a fizikai és az élettani törvények megjelölnek, igy a társadalom is fejlődik. E fejlődés oly lassu, hogy a figyelmes szemlélő sem veszi észre, nem századok, de ezredek szükségesek arra, hogy e fejlődés szemlélhető változást tüntessen föl. A társadalom legnyomatékosabb változása az értelmi fejlődésben nyilvánul, mely egyértelmü az erkölcsi fejlőeéssel, mert hiszen az erkölcsi érzet sem egyéb, mint értelmi érzet. — Minél magasabb fokra száll a polgárosodás, annál tisztultabb az erkölcsiség, minél magasabb a közmüveltség szinvonala, annál erősebb a közjó iránt való fölbuzdulás. Erkölcsös tett ugyanis az olyan, a mely a társadalom javára szolgál. Minden ép embernek értéke van a közjó iránt, minden hülye érzéketlen az iránt. A jót a rossztól csak ép ember birja megkülönböztetni, a hülye, az őrült és a részeg nem tudja, mit csinál. Ezt az igazságot az élet igazolja és számtalan példával megerősiti; mindenki tudja, hogy a büntettek javarésze őrültek és részegesek rovására esik.

A fejlődés lassu menetét megzavarja olykor-olykor társadalmi forrongás, mint a föld lassu fejlődését a tüzokádás. A társadalmi forrongás pillanatra megállitja a menetet, mint a tüzokádás a föld fejlődésének menetét, de azután nagyot lök rajta. A társadalmi forrongás vagy pozitiv, a mikor erőszakhoz nyul, vagy negativ, a mikor csak tanácskozik és alkudozik. — Ilyen negativ forrongás a manapság világszerte fellépett sztrájkmozgalom, a minek társadalmi gazdasági sulyát nagyon kevesen értik, még magok a sztrájkolók sem. A sztrájkolókat az életösztön hajtja a kereseti forrás fokozására, a vállalkozókat a nyereség vágya hajtja a mozgalom életrevalóságának becsmérlésére.

Az elégedetlenség a haladás kezdete, mint a közelmult időben az eretnekség volt a haladás uttörője. De mint minden kezdet nehéz, rendesen ikertestvér a haladás meg a vértanuság. Régebben uralkodó eszme volt a vallási türelmetlenség, sőt még ma is az, kevésbé polgárosodott, vagy vad emberek között; ma uralkodó eszme a gazdasági türelmetlenség. Amott a vallási, emitt a gazdasági háboru az irányadó, de nem a józan ész. A helytelen gazdasági elvek szülik e babonát, melynek kiküszöbölése a XX. század feladata.

A helyesebb gazdasági elvek diadala nagyot lök a társadalmi szerkezet lassan döczögő szekerén, csakhogy ez elvek még csak most vannak alakulóban, azért ma még csak átmeneti időket élünk. Ez igazság megvilágitására szolgáljon következő példa. Mióta az ember megjelent a folyton alakuló föld felszinén, mindig arra törekedett, hogy szükségleteit minél kevesebb fáradtsággal elégitse ki és minél jobban szaporodott az ember, azt tapasztalta, hogy annál nehezebben tudja szükségleteit kielégiteni, azért a szaporaságot okolta mindenkor. Észak-Amerika példája megdöntötte ezt a föltevést, mert annál jobban virágzott, gyarapodott és vagyonosodott, minél jobban megszaporodott. Nem is a szaporaság a nehéz megélhetés kutforrása, mert ma már tudjuk, hogy minél több a kéz, annál többet birunk előállitani, hanem az előállitott javak helytelen megoszlása. Tehát ne vezessen bennünket az irigység, ne legyen tetteinek ru-

---

elsomfordált, azon tünődve utközben, hogy vajjon érdemes-e fiskálisi reputáczijáért feláldozni a jólétet, de főleg Juczikát, az ő gyönyörüséges kis feleségét.

Szentpéteri uram nyomban hazament és elmondta a nagyasszonynak, meg Juczikának a történteket, nem hagyva el az ultimátumot sem, melylyel megtiltotta vejének a házába való visszatérést. Erre aztán lett felfordulás. A nagyasszony mérgében elmondta a vejét pervesztőnek, sirásónak és a világon mindennek. Juczika meg sirt és váltig erősködött, hogy ő nem hagyja az urát és nyomban felkeresi, ha a világ végére bujdosott is. Erre meg aztán lett olyan országos csetepaté, hogy az egész utcza összeszaladt, megtudandó, hogy mi történt nemes, nemzetes Szentpétery uramnak uri portáján.

Lakatgyártó János fiskális ur pedig szentmiktós-utczai kanczelláriájában kesergett a történtek felett és talán ki tudja bánatában nem emésztette volna-e el magát, ha alkonytájban oda nem jött volna Juczika, az ő hüséges kis felesége. A menyecske ugyanis megszökött hazulról, mert attól tartott, hogy érzékeny szivü ura valami bolondot talál cselekedni.

Juczika nem tett szemrehányást az urának. Ugy gondolkozott, hogy a fiskálisok perekből élnek és ügyetlenek, ha nem kapnak a kedvező alkalmon, mely őket jövedelemhez juttatja. Mikor meg az ura világos beszédével arról is meggyőzte, hogy ebben a perben egy mákszemnyi igaza sincs az öreg Szentpéterinek, — elhatározta, hogy daczolni fog szüleivel és az urát követni fogja bánatában, bajában egyiránt.

Nem is busultak tehát a dolgon, hanem kimentek a vásártérre, ahol épen nagy vásár volt. Beültek a Botka Gerőné sátorába és megvacsoráltak. Szinte tetszett Juczikának ez a szabad élet s mikor a fogadóba mentek aludni, elalvás előtt még jót is nevettek azon a furcsa dolgon, hogy ők most hazátlanok.

Eltelt e közben vagy három nap és Szentpéteriék azt hitték, hogy a két bünös bünbánóan visszatér az atyai ház küszöbéhez. De rosszul számitottak, mert Lakatgyártó János uram a felesége biztatására ügyet sem vetett a dologra és talán rá se hederit az öreg duruzsolására, ha véletlenül nem találkozik Kabai Ferencz senátorral, kivel egy időben együtt frequentálták a kollegium felsőbb iskoláit.

— Baj van, uram barátom! — kezdé a beszédet Kabai szenátor ur.

— Ha van, majd elmulik — felelé csöndes flegmával Lakatgyártó János.

— Ez azonban olyan baj, ami nem igen mulik el édes amice, mihi colendiscime. De ugy látom, nem is tudja mi történt tegnap délután, hát elmondom. Nemzetes Szentpéteri uram testamentumot tett tegnap előttem, mint exmissus szenátor előtt és ugy amicét, mint a lányát kitagadta az örökségből. Nem hagyott kigyelmeteknek egy fikarczot sem, hanem mindenét odatestálta a szent eklézsiának.

— Váljék egészségére a szent eklézsiának, mi meg majd csak megélünk valahogy — felelé Lakatgyártó János uram a hüledező senátornak.

— Ez az utolsó szava kigyelmednek?

— Se több, se kevesebb — felelé — a fiskális és parolát adva Kabai uramnak, eltünt, hogy a hirt elvigye Juczikának, mig a senátor ur sietve tartott Szentpéteriék felé, kik őt bizták meg a hiradással, előre látva a konsternácziót, amely azonban nem következett be.

Mikor Kabai senátor ur elmondta a dolgot Szentpéteriéknek, azok közel állottak a gutaütéshez. Mindent gondoltak, csak azt nem, hogy a gyerekek kutyába se veszik kitagadásukat az örökségből. Ez a tapasztalás most már még makacsabbá tette a haragos párt és elhatározták, hogy most már minden összeköttetést megszakitanak a pervesztővel és vele egy huron pendülő feleségével.

Nagy Pál főbiró uram négy hónap alatt megnyerte a pert Szentpéteri János uram ellenében. Lakatgyártó János ékesen fejtegette ki az igazságot és bebizonyitotta, hogy az eklézsia mellett levő vitás fundushoz Szentpéteri Uramnak nincs semmi jussa, minek következtében az tőle *elvétetett és átadatott Nagy Pál főbiró uramnak* a nemzetes és tiszteletes senatusnak 1589 ben hozott deliberatuma alapján.

Nagy Pál főbiró uram igaz elméjü ember lévén, perével nem a maga hasznát kereste, hanem az igazságot, mely miután kiviláglott, az eklézsia mellett fundust nem tartotta meg magának, hanem fiskálisi sallarium fejében odaajándékozta Lakatgyártó Jánosnak, ki azon a senatus engedélyével csakhamar házat kezdett épiteni.

A harag tartott tovább, Szentpéteriék hallani sem akartak a lányukról és vejükről, Lakatgyártó János pedig gyarapodott napról-napra a vagyonban és tisztességben.

Az összecsapás után ugy három évre az akkori fürmender *Mészáros Illés* uram nagy traktát adott a senatorok tiszteletére. Hivatalos volt arra az egész város, igy Szentpéteriék és Lakatgyártóék egyaránt. Meg is jelentek ott a meghivottak illő tisz-

gója az üldözés, mert az csak a gazdasági babona következménye. hanem vezessen bennünket a helyesebb gazdasági elvnek ama tanitása, hogy a föld mindnyájunkat eltart és hogy „az inség csak a természet nagylelküségének a korlátozása“ s ha a korlátokat ledöntjük, megszünik a társunk megsemmisitésére törekvő ádáz harczunk, a kitől féltjük a betevő falatot s a kit ma még természetes ellenségünknek tartunk.

A helyesebb gazdasági elvek kimutatták, hogy ha a földet, a mi bolygónkat megkétszereznők is, akkor is a mai intézmények keretében egyik versengő társ felfalná a másikat, mert féltené tőle a konczot, mint a farkas félti társától. Tehát nem a föld elégtelensége, de az intézmények gyarlósága szüli a testvérharczot és a polgárháborut.

Ritka népességü ország nagyon szegény, még akkor is, ha sok milliom négyszög kilométerre terjed határa, bizonyos sürüségü népesség szükséges az ipar, a kereskedés, a tudomány és a müvészet fejlődésére és felvirágzására. Minden egyesért kár tehát, a ki a testvérharczban elesik.

A sztrájk nem a barbár, de a polgárosodott korszak gyermeke, a társadalomnak reflexmozgása, arra való törekvés, hogy a szükségletek kielégittessenek. A társadalom minden tagjának kétféle szükséglete van, élettani és társadalmi; az élettani szükségletek ősi szükségletek, amelyek változatlanok, a társadalmi szükségletek fejlődők és változók, a társadalom haladtával egyenes arányban nőnek. Minél polgárosodottabb valamely társadalom, annál nagyobb a társadalmi szükségletek száma s az nagyon természetes, mert nagyon szegény és nagyon elmaradt az az orzzág, melynek szükséglete nagyon csekély.

Az élettani szükségletek kielégitése az egyéni élet feltétele, a társadalmi szükségletek kielégitése a társas élet feltétele; azért elpusztul és romba dől minden ország, a mely a társadalmi szükségletek kielégitését megneheziti és megakasztja. A szükségletek kielégitése tehát nemcsak az élet föltétele, hanem egyuttal a gazdasági haladásnak elengedhetetlen kelléke, annyival is inkább, mert a társadalom egyensulya csak ugy óvható meg, ha nemcsak a termelést istápolja, hanem a fogyasztást is lehetővé teszi, mert különben a legszaporább termelés is meddő marad. A világszerte észlelhető pangásnak és gazdasági válságnak tehát sem nem a tultermelés, sem nem a tulnépesség, hanem a tulcsekély fogyasztás az igazi oka, a mit a gazdasági irók fogyasztás-hiánynak neveznek.

E fogyasztáshiányt a legtöbb iró csak különösnek és koronkéntinak tartja, pedig a tények másról tesznek bizonyságot, csakhogy ma még sokan félremagyarázzák. En a fogyasztóhiányt általánosnak és állandónak tartom, azért nem veszi észre sok ember és csak akkor ébred, mikor tömeges bukások felriasztják.

Az általános fogyasztáshiány kézzelfogható, de mivel az iskolában és a társadalmi érintkezésben még mindig e régi elvétett gazdasági elvek uralkodnak, a legtöbben ügyet sem vetnek rá, eredete pedig a következő: az emberek szaporodásával a termékek, azaz a javak is szaporodnak, a termékek rendeltetése a forgalomba kerülés, azaz a fogyasztás, mert különben nem jövedelmeznek s lassanként vagy gyorsan romlanak és elpusztulnak, mely romlás és pusztulás érték-, azaz vagyon-pusztulás. Ha mindenkinek módjában volna élettani és társadalmi szükségleteit kielégiteni, akkor az előállitott termékek nagyobbrészt el is fogynának, azaz a kinálat és a kereslet egyensulya kicsi különbséggel meg volna óva. De mivel az emberek nagyobb fele a szükségletek kielégitésére szolgáló eszközök hijjával van, kénytelen szükségleteinek egy részéről lemondani és csak annyit fogyaszt, a mennyit tud, t. i. annyit, a mennyi a puszta élet tengésére szükséges. Szóval, az emberek hiába állitják elő a javakat, nincsen, a ki fogyassza, nincsen módjukban a fogyasztás.

Gazdasági nyelven szólva, a mai világban kiáltó visszás arány zavarja meg a társadalmi fejlődést, mely visszás arány akként alakul, hogy mig az emberek végtelen szaporasága temérdek sok javakat állit elő, addig a fogyasztóképesség gyarlósága megakasztja a javak felhasználását, minek következménye nem a holt javak összehalmozódása, hanem a javak örökre való megsemmisülése. Más szóval, mig a népesség szaporodásával a javak egyenes arányban nőnek, addig a termékek szaporodásával a fogyasztás lépést nem tart, azaz az egyenes arány megzavarodik, a javak nem érvényesülnek, a ráforditott idő és tőke nemcsak meddő marad, hanem mindenestől elpusztul.

A világszerte észlelhető pangásnak és válságnak e kiáltó és mégis észre nem vett tény az igaz oka, e visszás arány az inség kutforrása; a társadalom kötelessége tehát e visszás arány eltüntetése, magyarán mondva a társadalomnak saját érdekében arra kell törekedni, hogy mindenki fogyasztóképessége emeltessék. Azokat a fékeket kell elvágni, a melyek e képességet megkötik. Ez oknál fogva mondtam, hogy azokat a reflextüneteket, a melyek a társadalmi fejlődés müveletében még csak ösztönszerüleg mutatkoznak, öntudatosan is végre kell hajtani, azaz minden olyan mozgalmat és törekvést istápolni, a mely a kereseti forrás kibővitésére szolgál, mert a ki társa keresetét fokozza, az a maga keresetét is növeli, a ki a közjót előmozditja, a maga javát is szolgálja. Régi bölcs mondás: Salus respublicae suprema lex; magyarul: a közjó a legelső törvény. És vajjon miért nem követjük? mert értelmetlenek vagyunk, azt sem tudjuk, mi válik javunkra.

Dombovári.

A dél-afrikai háboru.

— Expressz tudósitás. —

Budapest, junius 1.

Pretória ez ideig még nincsen az angolok kezében. Transzvál fővárosának elfoglalásáról szóló tegnapi jelentések megelőzték az eseményeket. Hanem azért alig kételkedhetünk benne, hogy Pretória megszállása sem fog sokáig váratni magára.

Johannesburgban tegnap délután 2 órakor tüzték ki az angol lobogót és Roberts lord ma vonul be oda ünnepélyesen. A hires bányaváros elfoglalását ütközet előzte meg Raalfonteinnél, feleuton Pretória és Johannesburg között. French tábornok ugyanis Johannesburg megszállása előtt a johannesburg—pretóriai utra került a lovassággal és mult hó 30 án ellenségre bukkant. A burok keményen védelmezték állásaikat, de mikor

---

tességtudással és elmulatozának ott hajnalhasadásáig, mikoron a kakasok kukorikolni kezdettek.

A házigazdát és életepárját Lakatgyártó János fiskális köszöntötte fel. A fiskális okosan beszélt és oly szépen, hogy titokban még Szentpéteriné is törölgette a szemeit. A városban másnap sem beszéltek egyébről, mint a Lakatgyártó János rigmusairól, a melyek ugy folytak az ajkairól, mint a csurrantott méz.

Mikor Szentpéteriék hazamentek s az öreg ur lepihent, meg nem állhatta, hogy elalvás előtt oda ne szóljon imigyen a feleségéhez:

— Hallod-e, édes anyjukom, mégis csak szépen beszélt az a János a fürmenderéknél!

— Csak pártolja kigyelmed — pattant fel a nagyasszony — hiszen meg is érdemli. Maholnap kiforgat mindenünkből. Csak azt mondom én kigyelmednek, édes uram, hogy soha sem szerettem az olyan mézes száju embert. Csak a beszéde szép annak, de a gondolata hamis. Azután meg a lányunknak is telebeszélte a fejét s ha nem vak kigyelmed, láthatta, hogy Juczika még a fejét is elforditotta tőlünk . . .

— Igazad van, édes anyjukom, de azért azt csak szabad mondanom, hogy a vőmnél nincs különb ékesszóló a világon. Meglásd, hogy még főbiró lesz valamikor, akkor aztán Juczika lesz az első asszony a városban.

— Én előttem akkor is az utolsó lesz, — pattogott Szentpéteriné. Hálátlan, rossz lány, a kire én nem is akarok gondolni. Azért hát meg ne tudjam, hogy kigyelmed közeledik feléjök, mert akkor én pusztulok el a háztól. Egy Szentpéteriné sohse fog a lányától szeretetet kodulni: Punctum!

Szentpéteri uram jól tudta már tapasztalásból, hogy mikor a nagyasszony punctumot mond, nem tanácsos tovább a szót füzni. Befordult tehát a fal felé, ugy vélekedvén, hogy Lakatgyártó János nem utolsó ember Debreczenben.

Másnap délben ismét szó esett a fiatalokról. Most azonban a nagyasszony hozta fel őket, de Szentpéteri uram nem fakajtott. Észrevette ugyanis, hogy az öreg asszony is hajlandó volna már megbocsátani a gyerekeknek, ha azok valahogyan közeledné nek. Az esetleges kudarctól azonban megkivánván magát kimélni, csakugy odavetőleg annyit felelt a nagyasszonynak.

— Ellehetünk mi nélkülök, ők se nagyon keresik a barátságot. Jobb távol élni egymástól békében, mint veszekedni a közelben.

— Micsoda pogány beszéd ez, apjuk — pattant fel a nagyasszony. — Juczi az én lányom és valakinek csak meg kell kezdeni a békülést. Ők nem kezdhetik, mert elzavartuk őket a háztól azért a rosz portáért, melyet a törvény is Nagy Pál főbiró urannak itélt. Ha tudta kigyelmed, hogy nincs igaz jussa ahhoz, mit pereskedett. Most se ház, se gyerek s öregkorunkra nincs, aki körülöttünk legyen. Azután meg azt is tudja kegyelmed, hogy a gólya kerülgeti a fiatalok portáját, csak nem hagyhatom ott férfi kézre egyetlen leányomat. Kegyelmed okos ember, fundáljon ki hát valamit, mig én az ebéd után nézek arra nézvést, hogy megbéküljünk a fiatalokkal.

Szentpéteri uram csak ezt várta s felvevén galléros köpenyegét, megindult a veje portája felé.

Juczika épen a ház előtti kis kertben gyomlálgatott, mikor az édes apja benyitotta a sövénykaput. Mikor meglátta az öreget, elébe szaladt, nem kérdezett tőle semmit, hanem a nyakába borult, menten szalajtva a kis szolgálót a nemzetes urért.

A fiskális alig hitt szemeinek, mikor előkerült s egy óra mulva sietve mentek mindhárman a nagyasszonyhoz, ki szintén szeretettel és könyekkel fogadta a gyermekeket.

Csakhamar teritettek s a nagyasszony jó főzte és a Szentpéteri uram piros bora mellett nem emlékeztek meg a visszavonásról; sőt mikor a malaczpecsenyére került a sor — felállott az öreg Szentpéteri és azt inditványozta, hogy jöjjenek a fiatalok vissza az öreg házba, a Lakatgyártó János uj házát meg adják oda a kibékülés örömére a reformált szent ekklésiának.

Ugy is történt, mert már másnap üres lett az uj ház, mely elé Lakatgyártó János egy kis bokrot ültetett. Ez a bokor megerősödött az évszázadok folyamán és mikor a házat javitották és a falat kihozták az utczavonalba — ott hagyták s a falat törzsére épitették. A kis ház még most is megvan más formájában az egyháztéren, az egyik ev. ref. lelkészi lak mellett.

A falból kiemelkedő fa évről-évre uj lombokat hoz s mikor előtte elmegyek, megemlékezem a multról, midőn a szivek könnyen megbékültek, talán azért, mert kevés volt a per. Egy fiskális volt, ennek is azonban csak egy oly peréről szólnak a sárguló irások, melyből nem neki, hanem az ekklézsiának volt haszna...

Hamilton tábornok dandára French segitségére érkezett, akkor kénytelenek voltak visszavonulni. Alighanem ez az utolsó kisérlet a főváros fedezésére.

Krüger elfogásáról tegnap Londonban elterjedt hir alaptalannak bizonyult. A Reuter ügynökség ugyanis ma azt jelenti, hogy Transzvál elnöke Middelburgban van, a pretória-delagoai vasut mentén. Oda tette át a kormány székhelyét, csakhogy ennek a kormánynak a napjai nagyon meg vannak számlálva.

Roberts lord proklamációt készül kibocsátani, amelyben, nagyon helyesen, büntetlenséget biztosit mindazoknak a burghereknek, akik, mint katonák, felsőbb rendelet folytán hazájuk védelmére fegyvert ragadtak és azt a hadijog által megállapitott korlátok között használták. Ezek fegyvereik beszolgáltatása és a hüségeskü letétele után nyugodtan hazamehetnek ültetvényeikre. Ez az az intézkedés bizonyosan elő fogja mozditani a kedélyek lecsillapodását. A proklamációnak az elfoglalt tartományok kormányzásáról szóló részét még nem ismerjük.

Legujabb hirek:

London, junius 1. A Daily Express jelenti Lourenco-Marquezből tegnapi kelettel, hogy Krüger elnök Middleburgban van, ahová — mint a Daily Mail Lourenco-Marquezből tegnapi kelettel jelenti — a kormány székhelyét áthelyezték. A Daily Mail jelentése azt mondja továbbá, hogy szerdán Raalfonteinnél, Pretória és Johannesburg között feleuton csata folyt.

London, junius 1. A Reuter ügynökség jelenti Fokvárosból: Johannesburg megszállása után Roberts lord proklamációt fog kibocsátani, a melyben megismerteti az angolok szándékait és megállapitja a megadás föltételeit. A harczban részt nem vett lakosságnak és valamennyi burghernek büntetlenséget biztositanak, kivéve azokat, a kiknek aktiv részük volt a háboru előidézésében, a hadmüveletek vezetésében, az elkobzásokban és fosztogatásokban, vagy a kik olyan cselekedeteket követtek el, a melyek a czivilizált hadviselés elveivel ellenkeznek. A többieknek megengedi, hogy visszatérjenek ültetvényeikre, föltéve, hogy beszolgáltatják fegyvereiket és megesküsznek, hogy nem harczolnak tovább. A magántulajdon oltalomban részesül, föltéve, hogy angol tulajdont sem sértenek meg. Ha britt tulajdon bünös módon megsértetik, a tetteseket szigoruan megbüntetik és a hatóságokat, a melyek a tulajdonsértést megengedték, felelősségre vonják.

A Csokonai-kultusz érdekében.

A Csokonai-Kör nemrégen tartott közgyülésén egy szépen megokolt inditványt terjesztett elő dr. *Boldizsár* Kálmán vál. tag. Inditványát, melyet itt közlünk, ma irásban is beadta a Kör elnökségéhez.

Nagyságos Elnök Ur!

Tekintetes Választmány!

Több esztendeje már, hogy Debreczen feledhetetlen lantosának, Csokonai Vitéz Mihálynak, a magyar irodalomban a népies irány, tehát a nemzeti erő fényes hajnalcsillagának költészete iránt örömmel láttam volna a közérdeklődés föllelevenedését, de szomoruan tapasztaltam, hogy egynehány általánosan ismert és megzenésitésénél fogva elterjedt müdala föl-fölhangzásán kivül, róla és lantjáról a mai nemzedék bizony igen keveset tud.

Körünk, mely nevét fölvette, szerintem kötelezettséget is vállalt az iránt, hogy nevének nemcsak varázsát, hanem költészetének melegét is kész szivvel lelkesül átültetni a mai nemzedék lelkesülni oly nehezen tudó szivébe. Mert hiszen csak a költő szellemének tanitása és ujjmutatása szerint cselekszünk, ha lantjának szavát azokkal is megértetjük, a kikért ő az ujabb kor előhirnökeképen oly melegen érzett, dalolt, irt a népért, a mely őt egy századdal ezelőtt megérteni nem volt képes és nekünk szégyen, ha egy század mulva az ő megértésére még mindig nem adunk alkalmat a népnek.

A költő nevének varázsfényével, annak szellemi erejével kisértsük meg tehát bevilágitani a mi embereink szivébe, — ez neki az örökkéélőnek, győzedelem, nekünk, a Csokonai-Körnek, a népies költészet és örök szép terjesztése körül kötelességünk és dicsőségünk lesz.

Epen azért nagy hiányt fog helyrepótolni körünk, ha egy, még mindig magára váró teljes Csokonai-kiadást tesz lehetővé, legalább 1905-re, a költő halálának százéves évfordulójára s e mellett lehetőleg már rövid idő alatt egy válogatott müveiből gyüjtött népies kiadványnyal őt a legszegényebb emberek előtt is ismertté törekszik tenni.

Mivel pedig e kétirányu inditványom bővebb megindokolása épen a Csokonai-Kör tekintetes Választmánya előtt fölösleges is, csupán annak elmondására szoritkozom, a mi a Kör az idei közgyülésén általam e tárgyban előhozottaknak magva volt; nevezetesen:

1-ször. Tegyük lehetővé teljes kiadását Csokonai összes müveinek, mely lehet esetleg diszesebb is, talán illusztrált, a vállalat anyagi körülményeihez képest, de 1905. tavaszára bocsáttassék könyvpiaczra, hogy a költő halála százéves évfordulóján emlékezete monumentális alkotással is megünnepeltessék az egész magyar közönség előtt.

Ennek kivitele iránt az intézkedések ugy a szellemi, mint az anyagi részre nézve még a folyó évben megteendők lennének.

2-szor. Állittassék össze Csokonai költészetéből, főleg lantos költeményeiből kiválogatottan egy nem nagy terjedelmü füzetre való, mely rövid életrajz és költészetismertetés előrebocsátása mellett, lehetőleg olcsón (50 fillérnél semmiesetre sem drágább áron) népies kiadványul bocsáttassék közre, lehetőleg már a következő tavaszra és a nép közt való terjesztését, szellemi munkájában az irányitást főként a debreczeni polgárság és alsóbb néposztály körében a Csokonai-Kör nevével és tekintélyével hathatósan vezesse.

Ez utóbbi fontos különösen azért, mert vele a Kör olyan kötelességet teljesit, a mely Debreczenben, a magyarság ugynevezett ősi várában, a Csokonai-Körnek predesztinált hivatása volna fölemelni a költészet és irodalom röpülő szárnyain a becsületes, de bizony elmaradt helyi közfelfogást oda, a hová a nemzeti Géniusz, az ősmagyar társadalmi alakulás e mintavárát oly előszeretettel állitja példányképül.

Legalább megkisérleni e fölemelést a Csokonai nevével, nemes hivatás, méltó munkája a Csokonai-Körnek.

Dixi et salvavi animam den meam.

Kelt Debreczen, 1990. évi május hó 31-én.

Dr. Boldisár Kálmán.

SZINHÁZ.

A jelenkor drámairói között. Rostand Edmond az, a kinek a müvei a legtöbbet jövedelmeznek. Rostand Aiglonja estéről-estére átlag 11.000 frank jövedelmet biztosit a Sarah Bernhard szinházának. Ebből az összegből 11300 frank tantiemet kap (minden előadás után) Rostand. A Cyrano de Bergerac, a melyet a világkiállitásra való tekintettel elevenitettek föl most Párisban esténként átlag 10.000 frankot jövedelmez, a miből a Rostand tantiem-része: 1200 frank. Rostand napi jövedelme (csak a párisi szinházak után) összesen 2500 frank. Óriási az ellentét, ha a többi franczia drámairók jövedelmével hasonlitjuk össze a Rostand jövedelmét Racine az ő Andromachejáért egész életében nem kapott többet, mint 150 talért. És, hogy a magyar drámairók jövedelméről is fogalmat nyujtsunk, Csiky Gergely összes müvei után egész életében csak 30.000 frtot keresett.

Megfelebbezett „polgári dráma“ Szeged város 2000 koronát ajánlott fel egy társadalmi szinmüre. Mielőtt azonban a pályázatot kihirdette volna a város, tanácsot kért a szegedi Dugonics-Társaságtól arra nézve, hogy mire tüzzék ki a 2000 koronát. Az irodalmárok azt javasolták, hogy „polgári szinmüre“ kell kitüzni a pályadijat. — Ilyen határozatot hozott hát Szeged város törvényhatósági bizottsága is, a melyet azonban most két szegedi városatya megfelebbezett azzal az indokolással, hogy „polgári szinmü“ nem létezik és igy ilyenre pályázatot sem lehet hirdetni. Kérdés már most, mit szól a „polgári szinmühöz“ a belügyminisztet.

HIREK.

— **Istentiszteletek.** A pünkösdi ünnepeken az ev. ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: *I. nap* délelőtt, ev. ref. nagytemplomban K. Tóth Kálmán, kistemplomban Dicsőfi József, Kossuth-u. templomban Mitrovics Gyula, ispotálytemplomban Bélteki Lajos, szegényházban Hajdu Zsigmond. *II. nap* a nagytemplomban Csighy Andor esk. fel., kistemplom Bagaméry Károly senior. Kossuth-utczai templomban Uray Sándor 4é. th. Ispotálytemplomban Kovács Zs. esk. fel.

A róm. kath. templomban az istentiszteleteket a következők tartják: Vasárnap: 7 órakor Szőke János. 8 órakor Deákmise. 9 órakor dr. Wolafka Nándor, ki a szent beszédet is tartja. 11 órakor Molnár Kálmán. ½12 órakor Kovács József. Délután 3 órakor dr. Wolafka Nándor. 4 órakor szent beszédet dr. Wolafka. 5 órakor Rózsafüzér ájtatosságot tartja dr. Wolafka Nándor. Hétfőn 7 órakor Kovács József. 8 órakor Deák mise. 9 órakor dr. Wolafka Nándor, ki a sz. beszédet is tartja. ¾11 órakor Molnár Dezső, fél 12 órakor Hamernyik Sándor. Délután 3 órakor Szőke János.

— **A vizvezeték előmunkálatai.** Debreczen városának örök idők óta nagy baja, hogy nincs vize. A lakosság folyton vizszükségletben szenved, mert azok a jóvizü furott kutak, melyeket egyes háztulajdonosok furatnak, nem elégitik ki a vizhiányt s ezt nem egy alkalommal tapasztaljuk. Csak a tüzekre utalunk. Minden tüzesetnél a tüzoltóság munkáját megbénitja a vizhiány, harmadik, negyedik, sőt távolabbi utczákból kell a vizet hordani. Sok szó esett arról ugy a sajtóban, mint az illetékes körökben, miként lehetne ezen a mizérián segiteni. Egy megoldást találtak s ez, hogy Debreczent a modern városok közé emelik s létesitik a vizvezetéket. Ekkor meg az a kérdés merült fel, honnan teremtik elő azt a nagymennyiségü vizszükségletet, melyre Debreczen közönségének szüksége van. *Aczél* Géza, a város agilis főmérnöke, ki a lakosság érdekében mindent elkövet, ennél a kérdésnél sem állapodott meg, hanem az egészségügyi mérnöki osztály kiküldöttével, *Farkas* Lajos müszaki tanácsossal talajvizsgálatot tartottak, vajjon hol lehetne olyan kutakat furathatni, melyek a város vizszükségletét fedezhetnék. Alkalmas talajnak bizonyult próbakutak furására a méntelep háta mögött elterülő köntösgát nevü terület. Két próbakutat furtak e helyen, nem nagy távolságra egymástól. A próbafurás tökéletesen bevált, mert a két ártézi 60—70 cm. magasságban bőven ontja a vizet. A viz — mint arról tegnap meggyőződhettünk — kristálytiszta, kissé ugyan lágy, de kitünő izü s

jóságra egy belvárosi kut vize sem vetekedhetik vele. A főmérnök, hogy a kutak vizbőségét megállapithassák, elrendelte, hogy negyven napig éjjel-nappal gőzszivattyuval szivattyuzzák mindkét kutból a vizet. Ez a munka 5 nap óta szakadatlanul tart. Az eddigi megállapitott eredményből már kiszámitották azt is, hogy a vizvezeték létesitésénél hány ilyen kutra lenne szükség. A kutak 162 méter mélységüek, a vizet légnyomásra berendezett szivattyukkal szivatták el *s 24 óra alatt egy kut 1857 köbméter vizet ad.* A kutak csövei 80 métertől lefele az összes vizrétegeknél ki vannak hasitva, mi kizárja azt, hogy a viz agyagos legyen s habár a nyilások nem nagyon szélesek, mégis 14—15 cm. átmérővel biró nyiláson ömlik szakadatlanul a tiszta jó viz. Az elért eredményből kiszámitották, hogy a *debreczeni vizvezeték létesitéséhez hat ilyen ártézi kut teljesen elegendő lenne s azokat a köntösgáton mind létesiteni lehetne.* A hivatalos körök már megszemlélték a kutakat s mindnyájoknak hő óhajuk, hogy a vizvezeték mielőbb létesülne. A jóakarat, igyekezet megvan bennük s alig merjük még azt feltételezni is, hogy akadjon bárki is a városban, ki teljes mértékben ne támogatná a hatóság e téren kifejtett s kifejtendő munkásságát, melynek eredménye városunkat megmentené egy örökös mizériától, de meg a közbiztonsági s közegészségügyi szempontból is a város lakosságának legelső s legfontosabb érdekét képezi.

— **Sevuot**. Zsidó polgártársaink a keresztény világgal együtt ünnepli most a pünkösdöt. — Háromezernyolczszáz évvel ezelőtt jelent meg az Isten a sinai hegyen, kihirdetvén az ő választott népének azt a tiz igét, a mely a czivilizált világnak, a monotheizmusnak és államalkotásnak fundamentomává vált. Szövetség volt az, a mit az Isten Izraellel kötött, hogy a czivilizált népek sorába lépvén, egyistent hirdető, a humanitás alapján nyugvó álladalmat alkosson. Sok-sok megpróbáltatáson ment azóta keresztül Izráel, de Isten, haza és királya iránti kötelességét mindenkoron hiven megtartotta, megőrizte! Boldog ünnepeket kivánunk édes mindnyájunknak! K.

— **Veszedelmes hely a város belterületén.** Városunkban az iparhatóság nemrégiben egy rakéta és tüzijáték gyár létesitésére adott engedélyt. Ez mindenesetre csak üdvös dolog, hogy ilyen gyár is létesült városunkban, de azt már igen különösnek tartjuk, hogy a város belterületén s hozzá a legveszélyesebb helyen engedélyezték ezt a gyárat. A Széchenyi-utcza végén a Gedra féle házban van ez a gyár *s közvetlen a gyárhelyiség alatt, hol tudvalevőleg állandóan lőporral dolgoznak, van egy pékmühely, hol a kemencze mindig fül.* Ezt a lakkosságra nézve veszedelmesnek tartjuk, mert véletlenül egy robbanás történik, mely a legnagyobb szerencsétlenséget idézheti elő. Felhivjuk a hatóság figyelmét erre, intézkedjenek arra nézve, hogy a gyár s pékmühely ne egy helyen legyen, mert könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történhet.

— **Az adózók érdekében.** Az 1899—1901. évi adókivetési cziklus második és harmadik évére, vagyis 1900. és 1901. évekre szóló előirányzott III. oszt. kereseti adóra, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára vonatkozó lajstromokban foglalt adókiszámitási javaslatoknak bizottságilag leendő tárgyalása naponként délelőtt 8 órától kezdve a „Bika“ szálloda emeleti helyiségében (czukrász-terem) a következő napokon és sorrendben fog megtartatni:

1900. évi junius 6-án az I. kerületre vonatkozó lajstromban 1-től 78 tételig. Junius 7-én a II. kerületre vonatkozó lajstromban 1-től 74 tételig. Junius 8-án a III. kerületre vonatkozó lajstromban 1-től 87 tételig. Junius 9-én a IV. kerületre vonatkozó lajstromban 1-től 80 tételig. Junius 11-én a IV. kerületre vonatkozó lajstromban 81-től 219 tételig. Junius 12-én az V. kerületre vonatkozó lajstromban 1-től 50 tételig. Junius 13-án az V. kerületre vonatkozó lajstromban 1-től 82 tételig és a VI. kerületre vonatkozó lajstromban 2-től 40 tételig. Junius 15-én a VI. kerületre vonatkozó lajstromban 41-től 87 tételig, továbbá a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletekre vonatkozó lajstromban foglalt adókiszámitási javaslatok tárgyaltatnak.

Mihez képest figyelmeztetnek az érdekelt adózók, a kik a közszemlére kitett lajstrom szerint a kir. kincstár részéről javaslatba hozott adóösszeget üzletük jövedelmezőségével arányban állónak nem tartják, vagy a javaslatba hozott adóösszeg ellen bármi okból kifogásuk volna, esetleges sérelmük orvoslása végett, a tárgyaláson személyesen jelenjenek meg vagy magokat szabályszerüen meghatalmazott által képviseltessék. Debreczen, 1900. junius 1-én. — A városi adóügyosztály.

— **Eljegyzés**. *Hegedüs* Jenő dr., a helybeli ügyvédi kar egyik fiatal, rokonszenves tagja ma jegyezte el *Lukács* Ilonkát, Lukács Ármin banktulajdonos és terménynagykereskedő kedves leányát.

— **A „Debreczeni Kerékpáros-Egyesület“** tavaszi pályaversenyét — ugy, mint az előző években, az idén is a „Margit fürdői“ egyleti versenypályán julius 1-én szándékozta rendezni. A mennyiben azonban a debr. polgári társ kerékpáros-egylet időközben azon fáradozott, hogy a Miklós-utcza végén bérelt területen szintén létesithessen versenypályát egylete tagjainak részére és ezen uj pályát f. évi julius hó 1-én szándékozik kerékpárversenynyel megnyitni, a Debreczeni kerékpáros egyesületnek választmánya a társegyletet e törekvésében minden tekintetben támogatni óhajtván, m. hó 31-én tartott választmányi gyülés határozata értelmében saját versenyét a Margit fürdői egyleti versenypályán kedvező időjárás esetén csak julius hó 8-án tartja meg.

— **Fényes tüzijáték**. Leidenfrost és Juhász pirotechnikusok pünkösd első és másod napján a *Nagyerdőn* a Polgári lövölde háta mögötti tisztáson nagyszabásu tüzijátékot rendeznek változatos müsorral.

— **Elhunyt ügyvéd**. Id. Mártonfalvi Bartók Imre birtokos, hites ügyvéd, volt állami hivatalnok és 1848—49. honvéd huszárszázados e hó 1-én életének 81-ik évében elhunyt. Temetése junius hó 3-án délután négy órakor lesz a Rákóczy-utcza 12-ik számu háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint.

— **Az Uránia szinház Debreczenben.** Az Uránia tudományos szinház — mint már jeleztük — engedélyt kért a tanácstól, hogy a szinházban előadást rendezhessen. A tanács a szinháznak az előadásra a jogot megadta. Az Uránia-szinház előadását jövő héten szerdán, junius 6-án tartja meg. Az előadásra jegyek már most válthatók *László* Albert kereskedésében. Az érdekes s tanulmányi szempontból is figyelemreméltó előadásra felhivjuk a közönség figyelmét.

— **Szemvizsgáló helyiség.** A trachomás szembetegeket eddig a városházánál vették vizsgálat alá. Most ez is állandó, alkalmatosabb helyre kerül. Körner Adolf tanácsos jelentésére ugyanis a tanács ugy határozott, hogy a Komáromi-féle ház két szobája, melyben az elhunyt Boránd György lakott, adassék át szemvizsgáló-helyiségnek.

— **A rendőrség köréből.** Tóth Sándor rendőrfogalmazót, ki eddig a bűnügyi osztályhoz volt beosztva, a mezőrendőrséghez helyezték át, honnan Orosz László mezőrendőrségi r. fogalmazó helyeztetett át a bűnügyi osztályhoz.

— **Papp Béláné elvált.** Papp Bélának a tragikuma folyik. A szatmári testvérgyilkos megérte, hogy mind messzebbre látja magától eltávolodni azt a czélt, a melyért gyilkolt. Mindenáron ur akart lenni, első akart lenni abban a gőgös társaságban, a mely a „szatmári dzsentri“ néven példabeszédessé lett az országban s most ez a társadalom elszakitja azokat a kötelékeket, a melyekkel szivós munka árán kötötte magát Pap Béla hozzája.

A szentmártoni földesur a felesége révén jutott be a szatmári dzsentri-társaságba: Nagy Klementina a legelőkelőbb szatmári familiák egyikének leánya volt. Az apja és a nagyapja is alispán. És Nagy Klementina most elvált a halálra itélt Papp Bélától.

Megemlékeztünk annak idején arról, hogy Papp Béláné válópört inditott a férje ellen, amint azt gyilkosság miatt vád alá helyezték. A férj — érthető okokból — nem jelent meg a békéltetési tárgyaláson s erre megindult a jegyzőkönyvi tárgyalás, amely tegnap nyert befejezést az itélettel.

Nagy Klementina az 1894. és XXXIII. törvényczikk 79. §-ának ama pontja alapján kérte a házassági kötelék felbontását, amely szerint válóok az, ha a házastársak egyikét legalább öt esztendei börtönbüntetéssel sujtott büntett miatt elitélik.

És tegnap a biróság az eset rendkivüli voltára való tekintettel gyorsan eldöntötte az ügyet, — sokat töprengeni fölötte nem is kellett.

A szatmári törvényszék ezuttal — a törvény értelmében — oda itélte a Papp Béla gyermekét az anyjának. Az apja, a ki még pár hét előtt azt mondta, hogy büntetésének kiállása után gyermekei nevelésének akar élni, soha sem fogja tervét megvalósulva látni. Mert még ha kegyelmet kapna is és életfogytiglani fegyházbüntetése alól jó viselet mellett tizenöt év mulva szabadulna még akkor sem kapná többé vissza gyermekét.

Ime, Papp Bélának még életében meg kell érnie, hogy oly beszámitás alá essék, mint hogyha meghalt volna.

— **Kiegyenesitett lábak.** Rendkivül fájdalmas és veszedelmes mütétnek vetette alá magát Logansport amerikai városban egy gazdag fiatalember, kit imádott hölgye kikosarazott azért, mert a lábai görbék voltak. Férfiasan szép arcza megtetszett a leánynak, ki saját bevallása szerint, szivesen a neje lett volna, ha a lábai nem olyan eltorzitottak. Mr. Hoen, ez a görbelábu szerelmes neve, nem sokat gondolkozott, hanem Logansportba utazott, hol felkérte a St. Joseph-kórház orvosait, hogy lábain a csontokat törjék el, ugy hogy azok egyenes lábakká forradhassanak össze. Az orvosok sok kérésre megkoczkáztatták a maga nemében páratlan mütétet, mely minden várakozáson felül sikerült. A bátor szerelmes, ki imádottja kedveért heteken át a legnagyobb fájdalmakat türte el, legközelebb mint kifogástalan termetü ember fog megint a kórházból kikerülni, sőt egy fél fejjel nagyobb lett és igy joggal számithat rá, hogy imádottja már most neki szivesen kezét nyujtja.

— **A mezitlábos ügyész.** Besztercze város az az irigylésre méltó paradicsombeli hely, a hol még a városi ügyész is mezitláb jár. A tovább.

félreértések okáért szivesen kijelentjük, hogy dr. Láng Károly ügyész, aki egyébként a magyarság dühös ellensége, azért jár mezitláb, — mert — kneipol. Hogy reggel, délben vagy este kneipol-e, ahhoz senkinek semmi köze se volna, csakhogy a városi ügyész hivatalos funkcziója közben is a mezitlábat kultiválja és ezért érthető Besztercze város polgármesterének rendelete-mely talán egyedül áll a maga nemében. A rendelet fölemliti, hogy hazánk törvényei a hivatali személyzet számára ugyan elő nem irják a viselendő ruhaformát, mindazonáltal a társadalmi illem megköveteli, hogy oly alkalommal, midőn a tisztviselő hivatalos minőségében fölebbvalói előtt megjelenik, a társadalmi szokásoknak megfelelő ruházatban jelenjék meg. A polgármester ezért utasitja a városi ügyészt, hogy jövőre hivatalos minőségben mezitláb meg ne jelenjen s az esetben, ha rendeletének foganatja nem volna, kénytelen lesz ellene a hivatalos eljárást foganatositani.

— **Felhőszakadás**. Tegnap délután a fővárosban olyan záporeső esett, hogy áprilisban se különb. Minden napra kijut egy ilyen kéretlen istenáldása, amely eltekintve minden egyébb kellemetlenségektől, kintetélyes anyagi károkat is okoz. A tegnapi felhőszakadásnak plán e 2 emberélet is majdnem áldozatul esett.

Ugy történt, hogy az Izabella-utcza 80. számu házban levő füszerüzlet tulajdonosa, Blau Náthán lement a pinczébe Kálmán Izidor nevü segédje kiséretében. Meg akarták nézni, nem okozott e a zivatar valami kárt a raktárban. A sötétben azonban Blau neki ment egy benzines üvegnek és felboritotta, Kálmán erre gyufát gyujtott, hogy a világosságnál megvizsgálja, mit döntött fel a gazdája. A szétfolyó benzin azonban fölrobbant és mindkettőjüket sulyosan megsebesitette. A mentők a Rókusba szállitották őket. — Aztán a tegnapi felhőszakadás valami bünt is fölfedett. A Vörösmarthy-utcza 61. számu ház gyüjtőcsatornája a nagy esőzés következtében tuláradt. Az áradó viz fölszakitotta a kövezetet és fölszinre vetette egy hat hónapos leánygyermek hulláját. Természetes, bejelentették a dolgot a rendőrségnek, a mely erősen fáradozik a titok földeritésén. — A legnagyobb anyagi kárt a zápor a filatorigátnál okozta. — Itt a Vörösvári-utra vezető egyik hat méteres fahidat magával ragadott az áradat. Ha idejében meg nem akadályozzák a rombolást, bizony emlékezetessé lett volna a tegnapi záporeső. A főváros mélyebben fekvő házainak pinczéi közülis jó csomót elöntött a viz. A tüzoltók, a kik a szivattyu kásokat végezték, ugyancsak sok helyen munkálkodtak. A rendőrségen vagy husz ilyen helyet jelentettek be eddig és persze mindenütt kisebb-nagyobb károkat okozott a felhőszakadás.

— **A halál virága**. Rövid megható az egész történet. Dudig Juliska 16 esztendős szép orosházi leány egy barátnőjével künt járt a mezőn, az édes apja földjén. Mikor a két leány hazafelé tartott, elérte őket a zuhogó zápor, melynek áradata elől bemenekültek a temetőcsősz házába. Kijövet, egy szép virágos sir mellett vezetett el az utjuk s az egyik leány nem tudott ellentállani a vágyakozásnak :

— Szakitott egy szálat abból a szép nefelejtsből.

— Vigyázz, ez a halál virága ! — intette a a másik, de azért amaz tépett nefelejtset. A csősz meglátta a dolgot s bekisérte a két leányt a plébániára, ahol zokogva ismerték be tettüket a plébános előtt, a ki szeliden megintette őket. A két leány arczát azonban égette a szégyen. És mikor hazaértek, Dudig Juliska odatüzte mellére azt a nefelejtset s azután mérget ivott. Hosszu kinlódás után meghalt. Megölte a halál virága.

— **A tanár ur párbaja.** Szegedről irják : A felsőbb leányiskola tanára, Szidlovics Kálmán a vizsgálaton Tergina Gyula tanfelügyelő kis leányát azzal szégyenitette meg, hogy amikor a kis leány nem tudott kérdésére felelni, felhivatott egy normális iskolás leánykát és azzal feleltetett a kérdésre. A leány persze otthon elmondta az esetet, ami természetesen nagy pedagógiai abszurdum. A szülő, aki különben szegedi tanfelügyelő, felháborodva felelősségre vonta a tanárt, amiből szóváltás, majd lovagias ügy keletkezett. A párbajt tegnap vivták meg egy golyóváltásra. Szidlovics segédei voltak Ágoston és Szobonya honvédszázadosok, Tergináé pedig Ujj József dr. ügyvéd és Perjessy László igazgató. Egyik fél sem sebesült meg. A felek nem békültek ki.

x **A debreczeni** Szőlő- és Bortermelő Szövetkezet lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhivjuk t. olvasóink figyelmét.

— **Megégett biróné**. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapelőtt Nemes-Miletics en. Horváth Gyulának, a község birájának, kinek egyuttal füszerüzlete és korcsmája van, egy hordó finom szeszt vittek Zomborból. A hordót leeresztették a pinczébe és a községi biró felesége menyével együtt a szesz lefejtéséhez fogtak. A pinczében sötét volt, gyertyát kellett gyujtani s midőn az égő gyertyát közelebb vitték a hordóhoz, egyszerre óriási robajjal felrobbant és a lángok belekaptak Horváthné ruhájába. Ijedtségében felszaladt az udvarra, a hol fel és alá futott egy darabig, a mignem sulyos sebektől boritva összeesett és másnap reggel nagy kinok között meghalt.

x **Magyar Gleichenberg a székelyföldön** a „Korond" gyógyfürdő, rendkivül szerencsés fekvése, ozondus, pormentes fenyves levegője, de meg az egész modern berendezésével teljesen hivatottt arra, hogy mindazok, kik légzőszervek bántalmaival szenvednek, teljes gyógyulás czéljából felkeressék.

— **A komlói véres majális**. A baranyavármegyei Komló község tanitói a hét folyamán majálist rendeztek az iskolás gyerekeknek, mely sokáig emlékezetes lészen. A majálison ugyanis a felnőttek is részt vettek s délután hat óra tájban a magyarok és németek összevesztek, mire ökölre, botra, majd késre mentek. *A községi tanitót félholtra verték*, vagy huszan szenvedtek sulyosabb, könnyebb sérüléseket s mig a gyermekek közül is egy egész csapat bevert fejjel ment haza. A majális szinhelye alkonyatkor valóságos csatatérnek látszott. A csendőrség, biróság meginditotta a vizsgálatot a kedélyes majális ügyében.

— **Kiszabaditott éneklőmadarak**. A temesvári állatvédő-egyesület nemes feladatát lankadatlan buzgalommal teljesiti. Tegnap ismét kétszáz éneklőmadarat koboztatott el a rendőrség utján a piaczon, a hova azokat a vidékről eladásra hozták. Kivitték a madárkákat a vadászerdőbe és ott szabadon eresztették őket.

— **Rablógyilkosság**. Vakmerő rablógyilkosság történt tegnapelőtt Tária községben. Maróczky jómódu gazdaember kissé későn éjjel ment haza a korcsmából ittas állapotban. Az utczai szobában lefeküdt s alig szunnyadt el, a mikor valami zajra fölébredt. Gyufát gyujtott és 4 bekormozott arczu embert látott maga előtt. Erre az egyik rabló baltával fejbe vágta, mire eszméletlenül összeesett. A zajra a szomszéd szobában alvó családtagok felébredtek s berohantak a szobába, mire a rablók elmenekültek. A szerencsétlen embert azonban megmenteni nem lehetett, mert másnap sebeibe belehalt. A csendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket, de eddig sikertelenül.

x **A Lublò-gyógyfürdő** mai lapunkban megjelent hirdetésére felhivjuk t. olvasóink figyelmét

— **Krivány**. Nagyon rosszra fordult a vizsgálati fogságban ülő Kriványnak állapota. Betegsége annyira erőt vett rajta, hogy nem tud saját lábán a vizsgálóbiró elé menni. Akik a vizsgálóbiróság folyosóján járnak, láthatják, amint négy rab viszi ölben a kihallgatásra. E mellett az arcza olyan, mintha a legjobb egészségben lenne : kövér és virulóan piros. Ez azonban csak látszólag az egészség szine, mert arcza püffedt, hasonlóan gyomra is meg van dagadva. Baja hátgerincz-sorvadásból származik.

x **Pünkösd az „Angol királynó szállóban.** Hauer Berczi vendéglőjének szépen feldiszitett udvari kertjében a pünkösd ünnepeken Magyari Testvérek zenéje fogja viditani a közönséget. Ugyanott izletes ételekről és italokról történt gondoskodás. Az ős Pilseni sör egyetlen kimérő helye ez, valamint itt kapható a Dréher-féle korona sör is. Vendégek szivesen fogadtatnak minnél nagyobb számban.

— **Uj kivégzési mód Japánban**. Néhány hónap óta uj eszközt használnak Japánban a legfőbb büntetés végrehajtására. A delikvenst egy kis szobába zárják, melyből a levegőt villamossággal kiszivatyuzzák. Másfél percz alatt teljesen eltávolitják a levegőt a helyiségből ugy, hogy a halálra itélttel ez idő alatt teljesen végez az igazságszolgáltatás. A készüléket Francziaországban ugyan már évek óta használják az összefogott kóbor kutyák elpusztitására.

x **Mint örömmel értesülünk**, városunkban nagy hiányt pótló vállalat létesült. Lukács Vilmos (Hatvan-utcza 5.) czement, burkolati, tetőfedési és aszfalt vállalatot nyitott és épitési czikkekben nagy raktárt tart. Városunkban, hol annyi a nedves lakás, kanalizácziónk épenséggel nincsen, csak áldásos egy ilyen vállalat müködése, de városi iparunk is egy uj ággal szaporodik.

— **Összeomlott templom**. A temesmegyei Tergovecz községből borzasztó szerencsétlenséget telelegrafálnak. A községben uj templom épül, melynek már a végső kőmüves munkáin dolgoztak. Tegnap estefelé épen mikor abba akarták hagyni a munkát, a templom óriási robajjal összeomlott és több munkást maga alá temetett. Eddig öt holttestet huztak ki a romokból : Bonu István temesvári épitészét, Vas György müvezetőét és még három munkásét. A katasztrófát a silány épitkezés okozta. Smideg János pallér, kinek a baleset előidézésében nagy része volt, meg akart szökni, de a vasutnál elfogták és vasra verve kisérték vissza.

x **Németh András** „Debreczen város"-hoz czimzett vendéglő nyári kerthelyiségében **ma katona zeneestély** tartatik a 39-ik gyalogezred zenekara által.

x **Fényképészeti készülékek mükedvelőknek.** Mindazoknak, kik a fényképészet iránt, ezen szórakoztató s mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az 1854. év óta fennálló Moll A. cs. és kir. udv. szállitó (Bécs, Buchlauben 9.) fényképészeti különlegességek és szükséglet czikkek üzletét és képes árjegyzékének megtekintését, mely kivánatra ingyen küldetik meg.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti táviratai. —

Napoleon megjegyzése.

Budapest, junius 2. Egy esti lap közli Napoleonnak 30 év előtt Magyarországról tett megjegyzését, mely szerint Magyarország csak ugy lesz nagy, ha önálló ipart teremt és nem foglalkozik kizárólag mezőgazdasággal.

Öngyilkosság gyászruhában.

Budapest, junius 2. A Vörösvári-utcza 33. szám alatt Komáromy Józsefné magánzó együtt lakott Gyula nevü fiával, ki magánhivatalnok volt, de állását elveszitette.

Utóbbi időben nagy nyomoruságban éltek. Ma reggel fekete ruhába öltözve, kezükben imakönyvvel *halva találták őket az ágyban.* Levelet hagytak hátra, melyben azt kérik, hogy fekete ruhában temessék el őket.

Krüger veje utban.

Budapest, junius 2. Lourenzo-Marquezből sürgönyzik, hogy Krüger veje és orvosa oda érkeztek.

A szatmári testvérgyilkosok.

— Saját tudósitónktól. —

Szatmár, jun. 1.

Papp Béla börtönében teljesen meg van törve. Őrülési rohamai vannak; enni nem akar semmit, hogy éhhalállal pusztitsa el magál. A kegyelmi kérvényt védője, dr. Kelemen Samu rábeszélésére irta alá. Védője a kuriánál, a tárgyalás alkalmával, személyesen vesz részt, hogy a királyi kegyelmet védencze számára jobban biztositsa.

Zsoldics Mihály kegyelmi kérvénye, melyet a szatmárnémetii kir. törvényszék fölterjesztésre elfogadott, a következőleg hangzik:

Tekintetes kir. törvényszék!

A gyilkosság büntettével vádolt zsoldics Mihály ezen kir. törvényszéknek, mint esküdtszéki biróságnak a f. 1900. évi május hó 24 én kihirdetett itélete szerint, kötél általi halálbüntetésre itéltetvén — ugy közvetlenül a nevezett védenczem által szóval bejelentett, valamint az én védői tisztem hozzájárulásával azonképen erősitett kegyelmi kérelmet ezennel a jelen irásbeli folyamodványnyal is megismételvén, a védelmemre bizott Zsoldics Mihály érdekében és véle együttesen kérem, miszerint eme kegyelemért esdeklő legalázatosabb folyamodványunkat illetékesen fölterjeszteni méltóztassék a mi legkegyelmesebb urunk és apostoli királyunk Ő Felségéhez.

Aholott is a legmélyebb alattvalói alázatossággal esdeklünk a fölszentelt királyi szivnek jóságos kegyelméért; hogy a kihirdetett rettenetes itélet szigorán enyhiteni, irgalmazni méltóztassék.

Szegény ugyan és fogyatékos a mi hódolatos szavunk arra, hogysem véle a királyi szivnek kegyelméért esengeni méltók lehetnénk. Ámde nagy és erős a mi bizalmunk e királyi szivnek imádatos jóságában, a mely mindenek fölött való; s mely meghallja, meghallgatja, megérti és megérzi az alattvalói könyörgő szót; bárha ez még olyan mélységes mélyből törekszik föl, mint a minő a bünös börtönének czellája.

Im hát nem merünk tolakodó szóval esdekelni, hanemha csak lelkünk áhitatával vezekelve járulni kegyelemért a mi legmagasabb földi biránk szine, királyi trónjának zsámolya elé.

Azért kérve kérjük a tekintetes kir. törvényszéket és ennek utána a magas kir. kuriát, hogy e kegyelmi folyamodványt a maga kegyes ajánlásának nyomatékával Ő Felsége urunk és apostoli királyunk elé juttatni ne terheltessék.

Esedezve kérjük: ne terheltessék egy szegény bünbe rántott ember irtóztató bünhődésének legalább valamelyes enyhületére a megitélt halálbüntetésnek szabadságvesztés-büntetéssé való átváltoztatására kegyelmesen ajánló szót emelni.

Egy ugyis gyötrelmesen bünhődő ember kér, könyörög eme reá nézvést igen nagy kegyért. Egy gyarlandó por-hüvely, a ki immár csak avégett akarna még élni, életben maradni, hogy a bünét levezekelhesse földi életével, földi életének teljes buzgalmával, tettel, szóval és imádsággal.

Egy szerencsétlen család érdekében is kell könyörögnünk a királyi kegyelemért, a Zsoldics Mihály családja érdekében. A mely család elhagyatottá, elárvulttá, mindenektől megvetetté s mindenünnen kitaszitottá, földönfutóvá lőn. S a melynek szomoru helyzetében egyedüli menedéket, vigasztalást, valamelyes enyhületet csakis a királyi kegyelem nyujthat még. A királyi kegyelem, a mely egy szavával elüzheti e jajveszéklő családról a bitófának rémségesen fenyegető örök gyalázatát.

Azért könyörgünk a tekintetes kir. törvényszék előtt, a tekintetes kir. törvényszék esküdtszéki tanácsa előtt, valamint a nagyméltóságu m. kir. kuriának kegyelmi tanácsa előtt, hogy az emberi szivnek áldó irgalmát a Zsoldics Mihály elsötétülő gyászos sorsára sugároztatni kegyesek legyenek.

Az ő lelkének kinos-keserves gyötrelmességében vergődő Zsoldics Mihályért a legmélyebb alázattal

esdeklő ügyvédje

Dr. Herman Lipót, s. k.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Gyerekes csiny.** Istenben immár megboldogult Varga Sándor böszörményi gazda emlékezete ujult fel tegnap a törvényszék előtt. Nem azért, mintha talán a tulvilág boldog lakosa emlékbeszéd tartására kérte volna fel végrendeletében a törvényszéki hatóságot. Egyszerü munkás ember volt ő, kinek nem terjednek messzebb igényei napi élelme megkeresésénél.

A mult év augusztus 1-én Balogh Sándor nevü földijével a b.-ujvárosi határban levő Nagyhét pusztán buzát hordott s a szekeren hozott kévéket rakta lefelé komoly pontossággal. Az ő szekere után Balog Sándor következett, aki nem győzte türelemmel bevárni, mig Varga a szekérről a hulladékokat is lesepri s gyerekes csinyre való meggondolatlansággal közécsapott ostorával Varga lovainak.

A lovak felriadtak s megrántották a szekeret. A mitsem gyanitó Varga, ki a szekérben fennállott, a rántásra hátraesett s lába beleakadván a saroglyába, fejjel lefelé csüngött a szekérről. Ily állapotban hurczolták a lovak nehány lépésnyire.

Varga a jobb lábán öt hét alatt gyógyuló sérülést szenvedett, Balogh Sándor pedig a törvény elé került gondatlan tetéért.

Tegnap vonta felelősségre a törvényszék a tréfás magyart s gondatlanságával okozott testi sértésért egy napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre itéltetett, mely itéletben meg is nyugodott.

A tárgyalásnak érdekességet kölcsönözött, hogy Horváth Mihályné Varga Zsófia asszonyomat távirattal kellett beidézni kihallgatásra. Bizonyára nem helyesen jegyezte be a jó asszony a kalendáriumba a végtárgyalás határidejét.

§ **Elverte a mezőőrt.** Hatóság elleni erőszak büntette miatt állott tegnap a királyi törvényszék előtt a Mike-Pércsen lakó 34 éves Salamon Imre.

Az volt ellene a vád, hogy mult év október 4-én a ménesben levő lova tilos területre ment s nehány fő káposztát megharapott. Simon Imre, felesketett mezőőr, kötelességéhez hiven, a tilosban barangoló lovat a községházához bevezette.

Észrevette ezt Salamon és a káros gazdával kiegyezkedett. Mikor az megtörtént, követelte, hogy most már Simon adja ki a lovat.

Simon azonban azt az utasitást vette a károstól, hogy a lovat ne adja ki addig, mig Salamon ki nem fizeti a kárt. Simon tehát megtagadta a kérés teljesitését. E miatt Salamon nagy dühre lobbant s a kezében tartott vas-zablás kötőfékkel a mezőőrt háromszor fejbe felejtette, azután még a képes részét is összekarmolázta, ugy, hogy a szegény őrnek 14 napig gyógyuló sérülést okozott.

Ekkor aztán fogta magát s az akolba kötött s zálogként lefoglalt lovat kivezette és nyugodtan elnyargalt a hátán.

A vádlott ugyan védekezett holmi egymásról, de a tanuk kihallgatásából bebizonyult az elkövetett cselekedet s a törvényszék az önbiráskodó gazdát *egy évi börtönre* s 10—10 korona pénzbüntetésre itélte.

Salamon bölcsen appellált az itélet enyhitétése tekintetében.

§ **Megbolondult malacz.** A disznó a sokesülkü állatok regimentjébe tartozik, melyről azt mondja a természetrajz, hogy husa igen jóizü.

Nagyon jól tudhatta e mondás igazvoltát Marx Józsefné is és hogy egy kis zsiradék legyen a ház körül, a mult évben vásárolt három malaczot, melyeket pár nap mulva ártányokká tétetett és kiadta gondviselésbe Pallai Lászlóné asszonynak havi négy forint dij lefizetésének kötelezettsége mellett.

A malaczok közül kettő szépen belenyugodott a természet törvényének emberi kezek által történt erőszakos megváltoztatásába, hanem a harmadik veszedelmes dühre gerjedt s ha embert látott, habozó szájjal, mérgesen szaladgált és az embert meg is támadta.

Tudta ezt jól Pallai Lászlóné asszonyom is és mégis elkövette azt a gondatlanságot, hogy mikor étetni kellett, kibocsátotta a veszedelmes röfögvényt.

November 16-án Gulyás Gábor fát vágott az udvaron, mikor Pallainé Szilágyi Andrásné segitségével kibocsátotta a malaczokat. Kettő hozzá is látott az evéshez, de a megbolondult harmadik megtámadta a fát vágó Gulyás Gábort, kinek ijedtében a fa is kiesett a kezéből.

Minek utána pedig a dühöngő süldő marni kezdte Gulyást, ez egy darab fát kapott fel védekezésül, de még dühöngőbbé tette vele a felbőszült állatot. Hiába volt a védelem, a vastagbőrü sertés neki rontott és ugy összemarta, hogy még decemberben sem gyógyultak be sebei.

Ez esemény miatt került törvény elé Pallai Lászlóné s mivel maga is beismerte, hogy a malaczot, daczára, hogy jól tudta, mily dühös természetü, kieresztette s igy gondatlanságával Gulyásnak sulyos sérülést okozott, a törvényszék 40 korona fő- és 10 korona mellékbüntetésre itélte.

Pallainé asszonyom belenyugodott a sallárium lefizetésébe és igy az itélet jogerőssé vált.

Sz . . . r.

REGÉNY.

A világ szive.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból forditotta: **Krampera János.**

(Folytatás.) 5.

Egy éven át, vagy tán tovább is, én voltam a legnagyobb hatalom Mexikóban s bár százan és százan voltak tudói az összeesküvésnek, oly jól el volt az leplezve, hogy még sem jutott felőle semmi a kormány fülébe. Végre kész lett minden s oly gondosan rendeztem el mindent, hogy a sikert biztosra lehetett venni. Az előreláthatatlan azonban mégis bekövetkezett s én elbuktam. Ugyanis:

Az az asszony, kinek én mentettem meg életét, az én tulajdon feleségem, a kit szerettem s a kiben én megbiztam, a ki az én és honfitársaim ügyéhez hozzá volt csatolva isteni és emberi kötelékek által, elárult engem s velem az ügyet is. — Közvetlenül a felkelésre kitüzött idő előtt elhatároztuk, hogy őt, mint a kiben teljesen megbiztunk, cseléd gyanánt elhelyezzük Mexikó akkori kormányzójának házába, hogy tudósitásokat küldhessen onnan.

A helyett, hogy ezt cselekedte volna, ő, az én feleségem beleszeretett abba az

emberbe. — A többit könnyü kitalálni. Alig egy héttel a kitüzött idő előtt, egy éjjelen engem és még ötöt vagy hatot pártunk főbbjei közül fogságra vetettek. Isten tudja, hova czipelték társaimat, engem egyenesen a hatalmas ember elé vezettek. Egyedül fogadott, kezében egy pisztolylyal :

Tőről-hegyre ismerem minden tervedet, barátom — mondá — és fogadd értük elismerésemet, mert ügyesen voltak kicsinálva. Azt is tudom, hogy nagy kincsed van elrejtve aranyban — és itt megnevezte az összeget. A te asszonyod, a kiben elég bolond voltál megbizni, mindent elárult nekem, de azt nem tudta megmondani, hogy hol van elrejtve a pénz, mivel ezt eltitkoltátok előtte. Ugy látom ebből, hogy még sem vagy egészen bolond.

Nos, barátom, teszek neked egy szép ajánlatot: add kezembe ezt a kincset és szabadon eresztelek. Természetesen csak akkor, ha a felkelés napján már tul leszünk és nyájad pásztora nélkül látja magát. Viszont aztán nem lesz később sem semmi bántódásod. Ha pedig vonakodol ezt megtenni, törvény elé kerülsz s olyan halálra jutsz, a milyent megérdemeltél.

— Hogyan tehetsz igéretet mások nevében ? — kérdém. — Hiszen nem te vagy az egyedüli fehér ember, a kinek el kellett volna buknia.

— Igéretet tehetek mások nevében először is: mert én vagyok az ő parancsolójuk, másodszor: mert rajtam kivül senki sem tud az egész dologról semmit, ha pedig szólanék valakinek, a kincset is meg kellene osztanom vele, már pedig, barátom, azt magam szeretném megtartani. Add ide és eredj Isten hirével, utódaim és a mexikói kormány ellen szőjjél annyi összeesküvést, a mennyit csak akarsz, még a feleségedet is elviheted, — minek különben még őrülnék is — mert, tudd meg, barátom, hogy ha már ilyen csinos összeghez juthatok, feltett szándékom itt hagyni ezt az országot, hol az emberek igen hajlandók elmetszeni a hatóságok gégéjét, a mint hogy ezt ez a dolog is mutatja. Most pedig válaszsz és légy szives befogni a szádat, a mig gondolkozol, máskülönben kénytelen volnék lelőni becses személyedet.

— S mi történik társaimmal ? — kérdém.

— Ugy hiszem biz én, hogy az utolsó pár nap alatt vagy öt közülök elpatkotkolt tifuszban; az itteni börtönök oly egészségtelenek ! de biztos vagyok benne, hogy ha a pénz előkerül, nem fog többet senki közülök megbetegedni.

Nem volt mit tenni, választottam :

— Meggondoltam, hogy másik kincshez még hozzájuthatok, de másik élethez ugyan soha; továbbá, hogy ha meghalok, másoknak is szenvedniök kell én velem, az indián-faj jövőjéhez füzött reményeim pedig örökre füstbe mennek. Azt is tudtam, hogy ez a pokolfajzat ura a szavának s be is tatja, a mit megigér.

Tiz nap alatt kezében volt a kincs, én én pedig szabad voltam s kezdhettem az életemet ujra elölről. Azok közül, a kiknek el kellett volna veszni benne, senki sem tudott meg semmit az összeesküvésről, mely őket fenyegette.

Szabad voltam, de micsoda szabadság volt az, mikor az istenadta lélegzeten és talán becsületen kivül mindenemet elveszitet tem ! A nagy mü, melynek épitésébe fogtam, porba omlott, a pénzt, melyet gyüjtöttem, elrabolták tőlem, társaim közül a főbbek halva voltak, a bizalom, melyet belém, mint a nép felszabaditójába helyeztek, szétfoszlott, ügyem pedig reménytelenné vált. Mindezt a romlást egy áruló asszony, kit én keblemen tápláltam, hozta fejemre.

Eleinte egészen kábult voltam, de mikor megértettem a történteket, nehéz esküt esküdtem, hogy hamisságáért gyülölni fogom és megtagadom egész nemét. Bármenynyire kisértetbe hozzon is, nem nézek jó szemmel asszonyra többé, sem pedig össze nem elegyedem velük se szóval, se tettel, de még gondolatban sem. Eskümet, a mennyire hatalmamban állott, meg is tartottam mind a mai napig s azt hiszem, meg fogom tartani mind halálig.

(Folyt. köv.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-sö napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba	érk.	503	1128	948	145	840	128
Nagyváradra	„	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra	„	—	—	—	421	—	421
Budapestre	„	940	545	150	810	—	602
Debreczenbe a fenti állomások felől	érk.	1144	336	626	233	514	741

* Csak kedden közlekedik.

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára	érk.	100	458	357	635	913
Nagy-Károlyba	„	136	603	500	759	1040
Szatmárra	„	220	708	611	917	1203
Királyházára	„	315	827	733	136	—
Taraczközre	„	433	1014	914	—	—
M.-Szigetre	„	456	1056	950	—	—
N.-Bocskóra	„	532	1203	1102	—	—
Kőrösmezőre	„	730	340	145	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	751	1012	355	1216	645

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	822	401	658
Nyiregyházára	érkezik	939	518	816
Királytelekre	„	1012	558	935
Szerencsre	„	1121	703	1043
Kassára	„	330	—	556
S.-A.-Ujhelyre	„	439	814	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	807	1207	753

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	835	431	—
Sárándra	érkezik	916	504	—
Nagy-Léta—Vértesre	„	1043	618	—
Derecskére	„	957	545	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	718	313	—

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	442	421	—
Ohat-Kócsra	érkezik	734	659	—
Tisza-Füredre	„	832	756	—
Füzes-Abonyba	„	1024	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	800	545	—

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	528	1120	406
Hajdu-Nánásra	érkezik	817	118	621
Büd-Szt.-Mihályra	„	852	—	658
Tisza-Lökre	„	917	—	729
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	817	330	635

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos : a Csokonai-nyomda.

Kossuth-utcza 6. számu náznál az emeleten, a lépcsőházból külön bejáratu **2 egymásba nyiló utczai szoba**

ügyvédi irodának, biztositó intézetnek, orvosnak, vagy esetleg **garcon lakásnak**

azonnal kiadó.

Értekezhetni **Kaszanyitzky Endre** üzletében vagy bent az udvarban a házmesternél.

Székelyföld leghatásosabb gyógyfürdője

„KOROND“

(Magyar Gleichenberg)

sóval telitett fenyves levegője, vasas szénsavas ivóvize, tejkurája, mely **vérszegénység, emésztési, légző és vizeleti szervek** bántalmaiban **influensa** utóbajainál biztos hatásu.

Szénsavas lobogó-, hideg- és meleg-sósfürdői csuz, köszvény, görvély, gümőkór és női bajokban.

Olcsó koszt és **szállás.**

Fürdő-orvos: Dr. Fialka Gusztáv

Budapest, Kerepesi-ut.

Prospektust **Gáspár Gyula** küld **Marosvásárhelyről,**

miként mintákat, erdélyi gyártmány uri gyapju ruhaszövetekből.

280.
1900. r. k. szám

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 192/4—1900. számu végzése folytán közhirré tétetik, miszerint Schostál és Hasztláni czég rés ére Takács Ferencz debreczeni lakostól 243 korona tőke, ennek 1896. évi márczius hó 16-ik napjától számitandó 5% kamatai és eddig összesen 71 kor. 14 fillér perköltség erejéig 1900. évi február hó 3-án biróilag felülfoglalt és 3082 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1900. évi junius hó 15-én délután 3 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben végrehajtást szenvedő lakásán az előző foglaltatók érdekében is megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1900. évi május hó 14-én.

Bódogh Zsigmond,
birói kiküldött.

SZESZES ITALOK,

ugymint

rum, törkölypálinka, szilvorium

és mindennemü

likőrök készitéséhez szükségelt

essenciák

(lényegek)

a legjobb és megbizhatóbb minőségben csakis az

Első magyar

aeth. olajok és essenciák gyárában

Czegléd

kaphatók.

! Ügyes és megbizható ügynökök kerestetnek. !

Pincze

hordós és üvegezett borok beraktározására kiválóan alkalmas, a **Kossuth-utcza** elején kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kedvező ékszervétel!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a következő czikkek árait

tetemesen leszállitottam

s azokat a következő

rendkivül olcsó áron

árusitom :

	Ezelőtt frt	Most frt
Egyfedelü nickl férfi remonto r óra . .	5·—	2·50
„ „ „ „ „ finom	7·—	4·—
„ aczél „ „ „ . .	7·—	4·—
„ ezüst „ „ „ . .	10·—	5·50
Kétfedelü „ „ „ „ . .	14·—	7·—
„ tula „ „ „ . .	12·—	7·—
Ébresztő baby óra	3·—	1·75
Fali irodai bádog óra	5·—	3·50
„ „ óra ütő szerkezettel	6·—	4·—
Egyfedelü arany férfi remontoir óra . .	40·—	25·—
Kétfedelü „ „ „ „ . .	60·—	35·—
Egyfedelü „ női „ „ . .	24·—	12·—
Kétfedelü „ „ „ „ . .	30·—	20·—
Ezüst férfi óraláncz	2·—	1·—
Arany „ „	28·—	16·—
Arany női fülbevaló patent zárral . .	7·—	4·—
Ezüst női brochetü	4·—	1·50
Arany „ „	12·—	7·—
Aranyozott ezüst collier láncz	2·—	1·—
„ „ szivecske	1·50	—·50
6 pár 13 próbás ezüst éteszköz	16·—	10·—
5 „ 13 „ „ csemege eszköz	10·—	6·—

stb.

Óra-javitási mühelyemben — az eddigi gonddal s jótállással eszközlendő — javitások árát is mélyen **leszállitottam** ; ugy, hogy üvegeket **10** kr. mutatókat **10** kr., rugókat **50** kr., ezüst füleket **30** kr., tisztitásokat **1** frtért készitek.

A n. é. közönség támogatását a jövőben is kéri mély tisztelettel

Löfkovics Arthur,

órás, ékszerész és vésnök.

CZIMBALMOK,

részletre is, olcsók és jó hanguak, 5 évi jótállás.

Árjegyzék ingyen.

Varga Pál, Rökk Szilárd-utcza 3. szám.

RONCEGNO

legerősebb természetes arzénikus és vastartalmu ásványviz a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasitás szerint :

anämia, chlorose, bör-, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kura egész éven át használtatik.
Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszertárban.

Roncegno-fürdő Déltirol, a Valsugána-vasut állomása.

Trienttől 1 és egynegyed óra távolságban. **Ásvány-, iszap-, gőzfürdők, teljes hidegviz-kura, villamos gyógymód, massage, gyógytorna.** Tengermagasság 535 méter. Széltől védett gyönyörü fekvés, füszeres, teljesen pormentes levegő, állandó hőmérsék 18–20 fokig. Elsőrangu gyógyház kiterjedt szép parkkal ; rendkivül szép kilátás a dolomitokra. 200 idegenszoba, ét- és olvasótermek. Gyógyszalon. Mindenütt villamos világitás. Gyógyzene, Lawn-tennis. Árnyas sétányok, érdekes kirándulások. Idény : május—október.

Leirások és felvilágositások

a fürdőigazgatóságtól Roncegnoban.

Czement épitési anyagok, mész eladás, tetőfedési és aszfaltvállalat.

Nedves falak szárazzá tétele.

LUKÁCS VILMOS

DEBRECZEN
Hatvan-utcza 5. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, miszerint a helybeli piaczon **Hatvan-utcza 5. szám** alatt

czement, burkolati, tetőfedési és aszfaltvállalatot

alapitottam és az épitési szakmába vágó összes anyagokból ugyanott dusan felszerelt raktárt tartok.

NAGY RAKTÁR

Mész, darabos és oltott,	**Kéménytoldalékok,**
I/a. portland Czement,	**Mozaiklapok á la mettlach,**
Roman-Czement, aszfalt,	**Czementlapok**
Kőszénkátrány, fedéllak,	**Kelheimi keramit-lapok,**
Stukator nádfonat,	**Tüzálló téglák,**
Kőagyagcsövek,	**Fösz (gypsz.)**

A n. é. közönség szives megrendelését kérve, vagyok teljes tisztelettel **Lukács Vilmos.**

Czement és mozaik lapokkal kövezések, betonirozások, granitto terazzo falburkolási, falelszigetelési, aszfaltmunkák, kőfedéllemezzeli befedések mérsékelt árszámitás mellett.

Zacherlin

Nem dobozokban!

Egyedül valódi a palaczkban a „Zacherl“ névvel.

Ez az igazi biztos és gyökeres segitség minden rovar gyötrelem ellen.

Debreczenben :	Balogh Gyula	**Debreczenben** :	Rickl J. Antal
„	Békés Emil	„	Ifj. Rózsa Lajos
„	Csanak József	„	Rosenfeld R.
„	Csicsó Lajos	„	Rosenthal Dániel
„	Czeglédy Józsefné	„	Róth Antal
„	Deutsch Lajos	„	Roth Ignácz
„	Félegyházi János	„	Szabó Zsigmond
„	Francsics és Jóna	„	Szent-Királyi Tivadar
„	Fritsch Károly	„	Térey József
„	Ganofszky Lajos	„	Tóth Kálmán
„	Geréby Fülöp	„	Várray József
„	Göczey István előbb Kohn	**Berettyó-Ujfalu** :	Ifj. Weiszberger Ignácz
„	Havas József	**Ér-Mihályfalva** :	Grosz Herman
„	Jánossy Béla	„	Lévay Vincze
„	Klein Bernát	„	Pollák Móritz
„	Kondor J. és fia	**H.-Böszörmény** :	Gemeinbeck József
„	Kontsek Géza	„	Kurländer Gyula
„	Kovács Mihály	**Hajdu-Nánás** :	Slachta János
„	Leidenfrost Ármin	**Hajdu-Szoboszló** :	Körner Béla
„	Lusztig Károly	**Tisza-Füred** :	Schön Jakab
„	Mayer József	„	Weiszmann József
„	Parti Ferencz		

A „Debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet“ igazgatósága, **1899. évi saját termésü** kitünő

asztali borait

a kisebb fogyasztók részére is hozzáférhetővé óhajtván tenni, elhatározta, hogy a mig a készlet tart **60—100** literes mennyiségekben is forgalomba hozza.

A szövetkezetnek a kicsinybeni eladásra is vannak hordói, amelyek a vevőnek a bekerülési árban rendelkezésére állnak.

A **fajborok** minőség szerint különböző áruak. Árjegyzékkel szivesen szolgál a szövetkezet irodája (**Piacz-utcza 9. sz.**), hová a megrendelések is intézendők.

A megrendelt bor átvehető
minden hétfőn és pénteken délelőtt 11 óráig.
Máskor a pincze nincs nyitva.

Eladó műtölgyfák.

900 szál

tölgyfa, nyárfa, vargafa

s jó minőségü

vágott cser

eladók.

Értekezhetni: **III., Honvéd-ut 62.**

Iglófüred.

Klimatikus gyógyhely. Vizgyógyintézet. Nyaralótelep.

Vasuti állomás Igló (Kassa-oderbergi vasut) Szepesmegyében 580 méter magasságban a tenger szine felett, nagy kiterjedésü fenyvesek közepette, pompás sétányokkal. Tükör-, kád- és fenyőfürdők, villanyozás, massage, kiválóan alkalmas gyógyhely ideggyengeség, légzőszervek bántalmaiban szenvedőknek, üdülők részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem, Lawn-Tennis.

Fürdőévad május 15-től szeptember végéig. Elő- és utóévadban tetemes árleengedés. Fürdőorvos **Dr. Neubauer Lajos.** Posta és távirda állomás helyben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló, vagy Budapest-Ruttka-Igló. Prospektusokkal szolgál

a fürdőigazgatóság
Iglófüreden.

Boroszno gyógyitófürdő.

Zólyommegyében. Vasut-állomás. Posta és távirda.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrásu vizvezeték. **A glaubersós** gyógyitóforrások kitünő hatásuak, heveny és idült **gyomor- és bélhurut, máj és hólyagbajoknál.**

Hidegvizgyógyitómód, masszás, villamozás, svéd torna, tej- és savókura, **Kneipp**-féle gyógyitómód. Meleg ásványviz és fenyőfürdők.

Klimatikus gyógyitóhely.

Állandó fürdőorvos. Gyógyszertár. Lawn-tennis, tekepálya, czigányzene.

Lakás: 8—16 korona egy szoba **heti bérlete** ágynemüvel együtt.

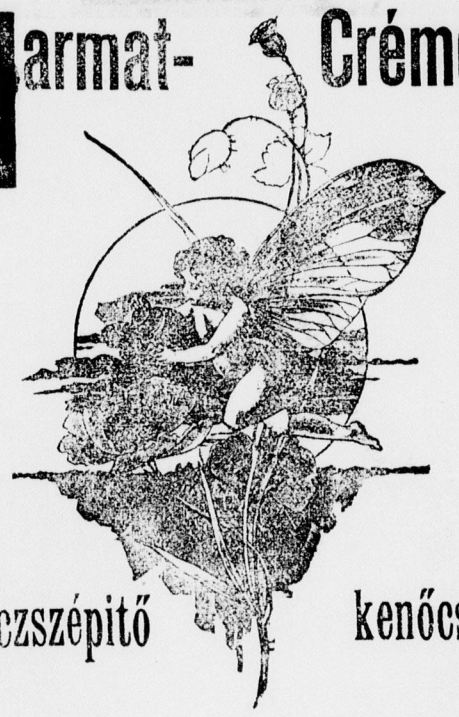
Étkezés: leves 20 fillér, főzelék, tészta 50 fil., sültek 80—100 fillér étlap szerint.

Bővebbet alulirt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos
Beszterczebányán.

MIHALOVITS-féle

Harmat- Créme

Arczszépitő kenőcs.

A **Harmat-Créme** a legjobb arczszépitő s kézbőrápoló kenőcs, mely üdévé, puhává, fehérré teszi az arcz bőrét.

A **Harmat-Créme** sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s **teljesen ártalmatlan hatásu.**

A **Harmat-Créme** nappal is használható, miután nem zsiroz s a poudert jól állja.

A **Harmat Créme** nem teszi fényessé az arczot s **fehériti** a bőrt.

A **Harmat-Créme** kiváló jó hatásu mindennemü bőrbajoknál: pattanások s mitesserek (bőratkák) elmulasztására, napégette s szélkifujta arcznál, s kéznél.

A **Harmat-Créme** teljesen zsirtalan, habszerü, jó illatu arczkenőcs egy tégelyének ára **egy korona.**

A **Harmat Szappan,** mely a Créme hatását fokozza, darabonként **35 kr.**

Főraktár a készitő **MIHALOVITS I. gyógyszerésznél Debreczenben.**

Anyák, mielőtt

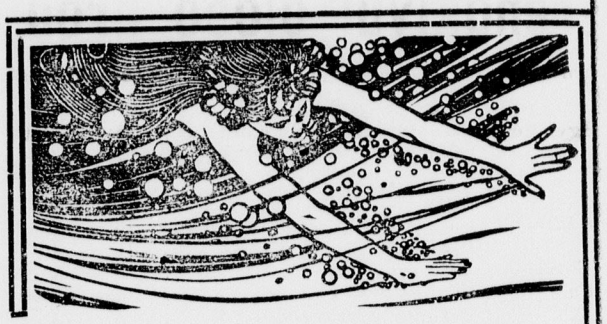

gyermekkocsit vásárolnának, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalogust az uj hygienikus ülésre és fekvésre átalakitható kocsikról. Orvosi kapaczitásoktól ajánlva! Legnagyobb tisztaság! Legnagyobb elegánczia!

Baumann L. cs. és kir. szabadalomtulajdonos.

Bécs, VI., Mittergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a kocsik alján az oldalt látható védjegy van

Herczeg Metternich-féle
KÖNIGSWARTI

RICHARD-FORRÁS

A világ legkitünőbb asztali vize.

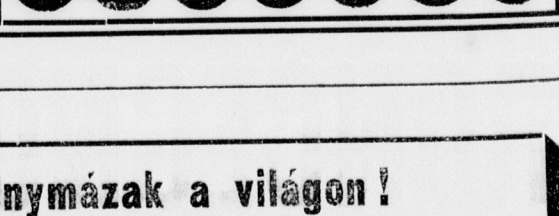
Természetes szénsavdús tartalmánál fogva különösen alkalmas borral, gyümölcsszörppel vagy likőrrel való keverésre. Feltünő gyógyhatásu emésztési zavaroknál, ugyszintén a légcső és hugyhólyag idült hurutos bántalmainál.

Járványos betegségek ellen biztos óvszernek bizonyult.

Kapható helyben

Geréby Fülöp utódai

uraknál, mint főraktárosoknál
és **minden jobb vendéglőben**
Országos főraktár és iroda
BUDAPEST, VIII., József-körút 9. sz.

Legjobb fénymázak a világon!

Aki azt akarja, hogy lábbelije szép fényes és tartós maradjon csupán

Fernolendt-féle fénymázat vegyen.

Világos lábbelieknek csak

Fernolendt természetes bőr-crème való.

Mindenütt kapható.

Gyár alapittatott Bécsben 1832. évben

Gyári raktár: **Bécsben, I. Schulerstrasse 21.**

A számos értéktelen utánzatok miatt kérem jól figyelni nevemre **St. Fernolendt.**

Értesités.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint **Piacz-utcza 47. sz. a.** volt

zongora-termemet

Szent-Anna-utcza 3. sz. alatti helyiségbe helyeztem át.

A legjobb gyártmányu **zongorák** és **pianinók jutányos árban** kaphatók.

Javitásokat és hangolásokat **mérsékelt áron** eszközöl

Szendrő Sándor
zongora-készitő.

Mindenütt kapható

Sarg's **Kalodont**

mely elismert legjobb

fogtisztitó-szer.

Malaga-, Madeira-, Sherry-, Portoi
Marsala-, Muscat Lunel-, Lacrimae Christi

BOROK

1/1 és 1/2 eredeti palaczkokban a

Hamburg **„VINADOR“** Bécs

spanyol bornagykereskedés jóhirnevü borainak elárusitó helye

Debreczen és vidéke részére:

Geréby Fülöp

utódai

czégnél, **DEBRECZENBEN.**

Kwizda Ferencz János cs. és királyi osztrák-magyar, román kir. s bolgár fejedelmi udv. szállító **kerületi gyógyszerész Korneuburg, Béos mellett.**

1 üveg ára 2 korona 80 fillér.

8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 diszés elismerő-okmány

Cs. és kir. mosóviz lovaknak.

Közel 40 év óta **udvari udvari istállókban**, valamint **nagyobb katonai és polgári istállókban** használatban van **erősitésül nagyobb erőmegfeszitések előtt s után**, továbbá **ficamodások, kirándulások s inak merevségénél** stb. képesiti a lovakat **kiváló teljesitményekre az idomitásnál.** Valódi csak fönti védjegygyel kapható az Osztrák-Magyar-monarchia minden gyógyszertárában és drogueriájában.

CSANAK JÁNOS
NAGYVADASI
HOMOKI FAJBORAI

u. m.:

Ezerjó, Risling, Kövidinka, Kadarka, Erdélyi

literes üvegekben, vagy hordó számra is

előnyös árban kaphatók

Csanak József **füszerkereskedésében DEBRECZENBEN.**

Melocco Péter BUDAPEST,

márvány-mozaiklap, cement-működ, cementárugyár betonépitkezési vállalat.

Központ: **Budapest, VI., Dévai-utcza 21.** || Fióktelep: **Debreczen, Margit-fürdő.**

Csatornázások, Vizlecsapolási és szárazteteli munkálatok.
Hidak és zsilipek épitése betonból.
Istálló berendezések: jászlak, burkolatok comprimált portlandcementbetonból.
Mükögyártás: lábazatok, szökőkutak, vizmedenczék.
Betonjárdák.

Márványmozaiklap: cementlap, keramitlapburkolatok.
Mozaik és terrazzo munkák.
Csömöszölt portlandcement-betoncsövek gyártása csatornák és átereszekre.
RABITZ- és MONIER-szerkezetü épitkezések.
Tüzbiztos födémek.

Portland- és roman-cement és egyéb épitési anyagok raktára.

Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

Lubló-gyógyfürdő

Szénsavas vasas (pezsgő) és mórfürdők. **Vasas források, felette dúsak szénsavban.**

Ivó, fürdő és területi gyógymód

kitünő sikerü, vérszegénységnél, sulyos betegségek, testi és szellemi tuleröltetés után, különösen pedig **női bajoknál.**

Pormentes védett fekvés (550 m.). Kiterjedt fenyveserdők között kényelmes lakások és **kitünő ellátás mérsékelt árak mellett.**

Állandó fürdőorvos: **Dr. Platzer Sándor** volt egyet. klinikai tanársegéd, budapesti nőgyógyász.

A vendéglő **Kolacskofszky J.** vezetése alatt áll.

Posta- és távirdaállomás (Lubló-fürdő). Zónajegyek.

Vasuti állomás Lubotin—Lublófürdő.

Elő- és utósaisonban tetemes árkedvezmény, lakás, fürdők és étkezésnél.

Az **ásványviz** (Amália-forrás) friss töltésben kapható a forrás kezelőségénél és minden nagyobb ásványviz kereskedésben.

Képes prospektust küld és bővebb fölvilágositással szolgál

az uradalmi fürdőgondnokság
(Lublófürdőn, Szepes-megye.)

NB. **Az ásványviz eladására elárusitók kerestetnek.**

Tavaszi és nyári idény 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszu, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak frt 2.75, 3.70, 4.80 jó; „ 6.— és 6.90 jobb; „ 7.75 finom; „ 8.65 finomabb; „ 10.— legfinomabb — valódi gyapju szövetből.

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltőszöveteket, turista-lodeneket, legfinomabb kamgarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szolidságáról jól ismert posztógyári rak ár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahü szállitásról biztositék **A magánfelek előnyei:** szöveteket **közvetlenül** fenti czégtől a **gyárhelyiségből** rendelni tetemesek.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A **Moll A.-féle Seidlitz-porok** tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak,** gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött **székrekedés,** májbántalom, **vértolulás,** aranyér és a legkülönbözőbb **női betegségek** ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.**

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg **Moll A.** védjegyét tünteti fel és „**A Moll**“ feliratu ónozattal van zárva. A **Moll-fele franczia borszesz és só** nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — **Egy ónozott eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.**

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen uj módszer alapján készült gyermek- és hölgyszappan, a **bőrnek rationális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.**

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb 1 Kor. 80 fillér.

Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjegygyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállitó által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent-Királyi Tivadar urnál.

Különféle jó minőségü **gépkenőolajak.**

Első minőségü **rézgálicz.**

Kőszénkátrány.

Elszigetelő és asphaltfedéllemez.

Finom, fehér, hosszu szálú **raffiahánczs.**

Kötöző **juttafonal.**

Carbolineum.

Portland- és román-cement.

Nagy- és kismennyiségben legjutányosabb árban kapható

Geréby Fülöp utódai kereskedésében **DEBRECZEN.**

Kathreiner

csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utánzott csomagokban

Kathreiner Kneipp maláta kávéja

a legizletesebb, egyedül egészséges és egyszersmind a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

előszeretettel és folyton növekvő eredménynyel élveztetik a családok százezreinél.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag eltiltatik, a legpompásabban helyettesiti!

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „**Horgony**“ védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT

cs. és kir. udvari szállitók.

Nyomatott a „Csokonai“ nyomdában, Debreczenben.